

Izvirzās vadībā

18.-19.maijā Latvijas čempionāta motokrosa 2.posmā, "Vaidavas kausa" izcīņā Apē, 1.vietu divu braucienu kopsummā kvadracikli 100 klasē izcīnīja 10-gadīgais balvenietis Lauris Eizāns. Tādējādi Latvijas čempionāta kopvērtējumā, apsteidzot tuvāko sāncensi no Rīgas par trīs punktiem, viņš izvirzījies vadībā. Nākamais sacensību posms notiks 8.-9.jūnijā Stelpē.

Var pieteikties novērot vēlēšanas

Līdz 30.maijam Centrālās vēlēšanu komisijas (CVK) tīmekļa vietnē www.cvk.lv iedzīvotāji var pieteikties novērot 1.jūnija pašvaldību vēlēšanas un iegūt tiesības sekot līdz balsošanas norisei un balsu skaitīšanai vēlēšanu iecirkņos. Par brīvprātīgo pašvaldību vēlēšanu novērotāju var kļūt ikviens Latvijas iedzīvotājs, kurš vēlēšanu dienā būs sasniedzis 16 gadu vecumu, CVK tīmekļa vietnē iepazīsies ar mācību kursu "Pašvaldību vēlēšanu kārtība" un aizpildīs vēlēšanu novērotāja reģistrācijas anketu. Pēc tam novērotājs savā e-pastā saņems novērotāja pilnvaru, kas jāizdrukā un kopā ar personu apliecinošu dokumentu jāuzrāda vēlēšanu iecirknī.

Seminārs uzņēmējiem

22.maijā plkst. 11.00 Biznesa inkubatorā "Ideju Viesnīca Balvi" Balvos, Vidzemes ielā 2B, notiks seminārs "What bothers you? Fix it" (būs tulks). Seminārā paredzēta lekcija par uzņēmējdarbību un individuālo lomu dzīves telpas veidošanā, skolēnu mācību uzņēmumu un inkubatora uzņēmumu prezentācijas, kā arī konsultācijas.

Sacentisies orientieristi

24.maijā Kalnezers apkārtnē no pulksten 15.30 līdz 18.00 notiks orientēšanās sacensības. Dalījums dažādās vecuma grupās. Nākamās sacensības 6.jūnijā – Balvos, Steķentavā; 14.jūnijā - Kalnezers apkārtnē, 21.jūnijā - Balvu muižas parkā.

Seminārs lauksaimniekiem

23. maijā pulksten 10 Balvos, Brīvības ielā 46 a, sāksies mācību seminārs par tēmu "Lauksaimniecības produkciju ražojošo saimniecību konkurētspējas palielināšana". Stāstīs par pētījumiem skābbarības zinātnē, riska faktoriem gatavošanas procesā, skābbarības ietekmi uz govju veselību.

Nākamajā Padugumā

● **Jauno satiksmes dalībnieku forums**
CSDD sacensības

● **Gatavojam garšīgi**
Recepte iedvesmo

Stiglavā atrod bruņuzivis fosilijas

Foto - E.Gabranovs

Pie dižakmens. Nomērot Stiglavas dižakmeni, ģeologi secināja, ka tas (augšzemē) ir 5,10 metrus garš, 2,30 metrus augsts un 3,80 metrus plats.

Sestdien Šķilbēnu pagasta Stiglavas gravā notika nebijis pasākums – ekspedīcija uz 2013.gada ģeoloģisko objektu. Latvijas Petroglifu centra vadītājs Andris Grīnbergs pastāstīja, ka sešu gadu laikā, kopš Petroglifu centrs nominē gada dabas objektus valsti, pirmoreiz tas atrodas Latgalē. "Stiglavas atsegumi ir unikāls objekts ne tikai Latgales, bet arī Latvijas mērogā," viņš paskaidroja.

Latvijas Petroglifu centra pārstāvis, Ziemeļvidzemes Ģeoparka vadītājs Dainis Ozols klātesošajiem paziņoja, šķiet, sensacionālu ziņu, ka Stiglavas grava no ģeoloģiskā viedokļa nav nekāda grava. "Tā ir senleja," viņš piebilda un pastāstīja, ka Stiglava veidojusies leduslaikmetā. Ģeologs lēsa, ka katrā apledojumā zemes slānis pazeminājās no 10 līdz 20 metriem. "Parēķiniet paši, kā leduslaikmetā izskatījās Stiglava, ja bija 5-8 šādi apledojuma kušanas periodi," viņš mudināja. Savukārt paleontologs Māris Rudzītis atzina, ka Stiglava ir viena no retajām vietām Latvijā, kur atsegums līdz devona iežiem veidojies ūdens straumju ietekmē sekla jūras apstākļos pirms aptuveni 300 miljoniem gadu: "Mēs joprojām nezinām, pie kuras grupas iežiem ir pieskaitāmi Stiglavas atsegumi. Devonā šeit bija ļoti karsts klimats, atradās sekla jūra. Ļoti ceru, ka mēs šodien kaut ko interesantu arī atradīsim."

Jau pirmajās ekspedīcijas minūtēs M.Rudzītis atrada bruņuzivis atliekas. Latvijas Universitātes lektore Angelina Zabele zināja teikt, ka paleontologi ilgu gadu nevarēja atpazīt, kam pieder tamlidzīgas fosilijas: "Sākotnēji zinātnieki sprieda, ka tās pieder bruņurupučiem. Vēlākie atradumi, tostarp Latvijā, pierādīja, ka runa iet par bruņuzivīm.

Jāpiebilst, ka mūsu zinātnieki ir vieni no zinošākajiem šajā jomā."

Eksperti pie Stiglavas dižakmens veica akmens uzmērīšanas paraugdemonstrējumu. Izrādījās, ka akmens ir divu dabas pieminekļu vērts! Normatīvie akti Latvijā nosaka, ka par dižakmeņiem uzskatāmi akmeņi, kas lielāki par 10 kubikmetriem. "Jūsējam ir 22 kubikmetri," secināja ģeologi. Tāpat ģeologs D.Ozols pēc akmens apskates paziņoja, ka Stiglavas dižakmens šeit atrodas nesen. "Visticamāk 12-13 tūkstošus gadus, un tā dzimtene ir Dienvidsomija," viņš piebilda. Tāpat pētnieks zināja teikt, ka tas ir rapakivi granīts jeb somu valodā sauktais sapuvušais akmens.

Ekspedīcijas laikā uzzinātie fakti pārsteidza arī pašus zinātniekus. Vietējie iedzīvotāji Vilis, Elita un Lucija pastāstīja, ka līdz ceļa izbūvei šeit atradušās divas alas, tāpat bijis avots, kuru aizberot, izveidojusies šobrīd redzamā ala. Savukārt bijušā avota vietā, kas atrodas uzkalniņā, jebkuros laika apstākļos ir mitra augsne. "Vectēvs stāstīja, ka avota apvidū Otrajā pasaules karā nogrima tanks. Tas, visticamāk, tur joprojām atrodas apmēram sešu metru dziļumā," sprieda Vilis. Dabas Aizsardzības pārvaldes pārstāves Elīna Tripāne un Regina Indriķe, jautātas, kā vērtēt faktu, ka šī gada ģeoloģiskais objekts numur viens atrodas Latvijas nostūrī, atzina, ka tam ir savi plusi un mīnusi: "Lielais attālums no centra ļauj saglabāt Stiglavas vienreizīgumu, bet no tūrisma industrijas viedokļa tas ir pārāk tālu." Arī Šķilbēnu pagasta pārvaldnieks atzina, ka pašvaldībai jāņem vērā tas, ka Stiglavas atsegumiem piešķirts valsts un Eiropas nozīmes dabas pieminekļa statuss. "Nereti iedzīvotāji pārmet, kāpēc nenovācam kritušos kokus, neplaujām zāli. Bet mēs taču to nedrīkstam darīt!" viņš paskaidroja.

E.Gabranovs**Amatas novadā.**

8. lpp.

Apbalvo labākos.

11. lpp.

Vārds žurnālistam

Pagājušās ceturtdienas vakarā Latvijas tauta atkal sēdās pie TV ekrāniem un ar satraukuma pilnām sirdīm gaidīja grupas "PeR" uzstāšanos Eurovīzijas otrajā pusfinālā. Nesmu eksperte mūzikas jomā, taču pēc dzirdētā šķita, ka puisi nodziedāja godam, ko vēlāk apliecināja arī pašmāju mūziķi. Tad tikai atlika sagaidīt balsojuma rezultātus. Varu iedomāties, cik daudzi TV skatītāji, satraukumā sažņauguši dūres, finālistu vidū pacietīgi gaidīja izskanam Latvijas vārdu. Bet... arī šoreiz palikām bešā, tādēļ joprojām atklāts jautājums: "Kāpēc?" Šķiet, taisnība komentētājiem interneta portālos, kuri raksta, ka pēc Kaupera un Naumovas panākumiem Eurovīzijā, kurus visi jau sen aizmirsuši, mēs nezin kāpēc esam nolēmuši, ka šis ir kaut kāds *mūsu* konkurss, kur esam savējie. Un pēc tam vienmēr brīnāmies: ē, mēs atkal netikām, bet taču diezgan skaisti dziedājām, kāpēc tā? Nu nav tas ne mūsu šovs, ne skaistākā vokāla konkurss. Ja tā turpināsies, drīz teju katrs Latvijas iedzīvotājs būs padziedājis Eurovīzijā, vadījis kādu raidījumu vai bijis ministrs.

Vispirms jārod atbilde, ko paši vēlamies sasniegt šajā konkursā? Piedalīties, parādīt sevi un popularizēt, vai uzvarēt? Tikai tad var lemt, ko tālāk darīt! Ja vēlamies parādīt sevi, tad nav starpības, kurā vietā esam, sūtīsim uz Eurovīziju dziesmas, kas patīk pašiem. Bet, lai uzvarētu, jāatrod kāda *rozīnīte*, kaut kas tāds, ko daudz labākā veidā nevar piedāvāt citi. Taču vislabāk būtu ieklausīties Raimonda Paula ieteikumā un Latvijai Eurovīzijā paņemt pauzi. Ja nu tas palīdz?

Sanita Karavoičika

Ciemiņu dienas Balvos

Aizvadītās brīvdienas Balvos izskanēja kā Dokšicu dienas, akcentējot sadarbību ar Baltkrievijas Republikas Vitebskas apgabala Dokšicas rajonu. Balvi uzņēma viesus un, sūtot sveicienus visām sadraudzības pilsētām un tālajiem draugiem, atklāja jaunu gaismas objektu pilsētas centrālajā daļā pie strūklakas. Tas ir norāžu stabs ar sadraudzības pilsētām un kilometražu.

Jaunais norāžu stabs balveniešus un pilsētas viesus informē par pašvaldības bijušajiem, esošajiem un arī nākamajiem sadarbības partneriem. Tas nozīmē draudzību un sadarbību kaimiņu starpā, kas vienmēr ir apsveicama un laba lieta. Sanākušos uzrunāja mūsu tuvākie sadarbības partneri. Ar Kupiškiem no Lietuvas Balvi ir uzsākuši sarunas par sadarbības līguma parakstīšanu, un saņemta atbilde par Nodomu protokola parakstīšanu. Kupišku pašvaldības mērs Jonas Jaurtis, sūtot klātesošajiem sirsnīgus sveicienus, atklāja, ka Balvos ciemojas pirmo reizi un jau paspējis ievērot, ka te dzīvo darbīgi un draudzīgi ļaudis. Viņš solīja pielikt arī savu roku, lai izdotos savstarpējo projektu īstenošana. Ar Pilvu Igaunijā Balviem jau nostiprinājusies sadarbība, jo abas pašvaldības atrodas vienā Eiroreģionā "Pleskava-Livonija". Pilsētas pašvaldības mērs Georgs Pelissars izteica gandarījumu par šo sadraudzību un prognozēja, ka nelielais attālums – tikai 137 kilometri – ļaus iedzīvotājiem aizvien biežāk ciemoties kaimiņpilsētās.

Prieku par iedibināto sadarbību puda arī Dokšicas rajona izpildkomitejas priekšsēdētāja vietniece Valentīna Randreviča. Pagājis laika sprīdis, un jau noslēgta vienošanās par sadarbību ekonomiskajā, tirdzniecības, zinātniski tehniskajā, kultūras un humanitārajā jomā. Notikuši pieredzes apmaiņas braucieni. Maija sākumā koncertu baltkrieviem sniedza Balvu Tautas pūtēju orķestris, bet tagad balveniešus iepriecināja baltkrievu draugi. "Vienmēr esam priecājušies par jūsu skaisto pilsētu. Mūsu draudzība turpināsies!" priecājās Valentīnas kundze.

Balvu Vilks un muižas Lācis - simboliskie un iedzīvotājiem tik pazīstamie tēli - atgādināja sadraudzības faktus arī ar citiem kaimiņiem. Sadarbības līgumu ar Pitalovas rajonu Balvi noslēdza 2010. gadā. Notikuši pieredzes apmaiņas braucieni. Pēdējā laikā ar Pitalovu aktīvāk sadarbojas Balvu Centrālā bibliotēka. Ar Pleskavu aktīva sadarbība notiek sporta jomā, rīkoti starptautiski volejbola un basketbola turnīri.

Aplausus izpelnījās arī Skandināvijas draugi – somi, norvēģi un zviedri. Ar Lieksu Somijā ir noslēgts sadarbības līgums. Gan somi, gan mūsējie viesojušies viens pie otra. Pieredzes apmaiņā devušies uzņēmēji, Lieksā koncertējusi deju kopa "Nebēda", bet Lieksas futbolisti piedalījušies turnīrā Balvos.

Jau aptuveni 20 gadus biedrība no Gnosjo pašvaldības Zviedrijā brīvprātīgi atbalsta Balvu novada iestādes, nodrošinot ar mēbelēm, ziedojumiem un vēl cita veida palīdzību. Mūsupusē bieži ciemojas šīs biedrības vecāka gadagājuma cilvēki.

Karstajā sestdienas pusdienlaikā skatītāju jaunā objekta atklāšanai gan nebija pārlieku daudz. Pārsvārā to vēroja pensionāri, bērni un jaunās māmiņas. Balvenietis Ainis Kronītis uzskata: "Viss, ko radām un kur darbojamies, ir apsveicami. Tas nozīmē, ka vieta, kur dzīvojam, top skaistāka un attīstās."

Skanīga dziesma. Košos tērpos, skanīgu balsi - tāds bija Baltkrievijas viesu priekšnesums.

Kopīga fotografēšanās. Jaunā objekta atklāšanas noslēgumā viesi nofotografējās ar Balvu pašvaldības vadītājiem, Balvu Vilku un muižas Lāci.

Jaunais objekts. Norādes atspoguļo Balvu sadarbības partnerus un attālumus līdz šīm pilsētām.

Sveicieni draugiem tālienē. Sadarbība ar Taivānu sākās tālajā 1996. gadā, pēc pilsētas vadītāja ierosmes. Pēc gada jau noslēdza sadarbības līgumu. Laika gaitā gan Taoyanas, gan Balvu pārstāvji bijuši vizītēs viens pie otra. Tālienes draugi ir ziedojuši finanšu un materiālos līdzekļus Balvu pašvaldībai. Eksotisko Austrumu deju izpilda grupa "Leo".

Latviešu "Sudmalīņas". Dejo jauniešu deju kolektīvs "Rika".

M. Sprudzānes teksts un foto

Latvijā

"Nordea" maratons - arvien populārāks. Šī gada "Nordea" Rīgas maratona dalībnieku skaits, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, ievērojami pieaudzis – kopumā dalībai skrējienos reģistrēti 22 020 dalībnieki, kas ir par gandrīz 4000 skrējējiem vairāk nekā pērn. Visvairāk skrējēju - vairāk nekā puse jeb 12 794 - bija piecu kilometru distancē. 10 kilometru skrējienu reģistrējās 4777 dalībnieki, pusmaratonam - 2690 skrējēji, bet pilno maratonu plānoja veikt 1278 dalībnieki. Jau trešo gadu pēc kārtas dalībnieku komandu priekšgalā bija SIA "Lattelecom" komanda, kas šogad pulcēja rekordlielu dalībnieku skaitu - 1955 dalībniekus. Rīgas maratona laikā uz ārstniecības iestādēm nogādāja 24 maratona dalībniekus. Četros gadījumos dalībniekiem konstatēja vieglas traumas - sastiepumus, savukārt 20 dalībniekiem konstatēja ķermeņa pārkaršanu.

"PeR" Eiropu neiepēra: pusfinālā balsojumā dziesma ieņēma pēdējo vietu. 58. Eurovīzijas starptautiskajā dziesmu konkursā, kas 18. maija vēlā vakarā noslēdzās Zviedrijas pilsētā Malmē, triumfēja Dānijas pārstāve Emelija de Foresta ar dziesmu "Only Teardrops", bet Latvija jau piekto gadu pēc kārtas nespēja iekļūt finālā. Pēc žūrijas un skatītāju balsojuma attiecībās 50/50 "PeR" Eurovīzijas finālā neiekļuva. Pat vēl vairāk – Latvijas grupa savā pusfinālā palika pārliecinoši pēdējā – 17. vietā.

Latgalē - pirmais pārnovada labdarības fonds. Latgalē izveidots pirmais pārnovada labdarības fonds, lai atbalstītu vietējos iedzīvotājus, īpaši maznodrošinātās ģimenes un cilvēkus ar īpašām vajadzībām. Viduslatgales pārnovada fonda dibinātāji ir 22 fiziskas personas no visiem pieciem novadiem – uzņēmēji, zemnieki, pašvaldību un sabiedriskie darbinieki. Nodibinājuma statūti paredz izveidot Ziedotāju klubu, kurā tiks uzņemti ikviens, kurš ziedojis vismaz 30 latus. Fonds darbosies, apvienojot ziedotājus, kuru līdzekļi tiks ieguldīti, finansējot sabiedrībai nozīmīgas iniciatīvas vietējo iedzīvotāju atbalstam.

Trāģiska nedēļas nogale. Sestdien Latvijā notikuši divi trāģiski negadījumi uz ūdens - 54 gadus vecs vīrietis noslīcis upē Livānu novadā, savukārt Zemgalē piemājas dīķī dzīvību zaudējis 39 gadus vecs vīrietis. Informācija no dienestiem liecina, ka divu dienu laikā Latvijā noslīkuši trīs cilvēki, viņu vidū arī 12 gadus vecs zēns Liepājā.

/Ziņas no interneta portāliem www.kasjauns.lv, www.tvnet.lv/

Kā vērtējat faktu, ka tūrisma objekti nereti darbdienu vakaros un svētdienās nav pieejami?

Viedokļi

Novada vēsturi uzzināt neizdevās

ZANE DUMBRE, kurzemniece

Nesen mums, ciemiņiem no Kurzemes, bija tas gods paviesoties skaistajos Balvos. Maija svētku brīvdienās bijām atbraukši ciemos pie latgaļu radiem un visā visumā mūs ļoti sajūsmināja skaistā un sakoptā Balvu pilsēta. Izbraucot cauri drūmajai Gulbenei, Balvi atmirdz kā īsta metropole. Izbraudījām lieliskas brīvdienas, iepazīstot Balvu un apkārtnes skaistākās vietas, taču diemžēl nepatīkamu pārsteigumu mums sagādāja Balvu Novada muzejs.

Kopā ar Balvu radniekiem gatavo-

jāmies apmeklēt daudz izreklamēto Elitas Patmalnieces izstādi, kas, manuprāt, ir notikums jebkurai pilsētai, bet pie muzeja durvīm mūs sagaidīja nepatīkams pārsteigums – brīvdienās muzejs slēgts. Izstāde Balvu Novada muzejā atrodas vien divas nedēļas – no 25. aprīļa līdz 10. maijam, bet, ņemot vērā, ka šajā laikā bez svētdienām un brīvajām pirmdienām ietilpst arī divi sarkanie datumi, par Patmalnieces mākslu pilsētas iedzīvotājiem acis priecēt ļauts vien desmit īsas dienas.

Ņemot vērā faktu, ka muzejs brīvdienās slēgts, izstāde, kā arī pārējā muzeja ekspozīcija pilsētas viesiem nav domāta. Vēl jo vairāk – muzejs arī darba dienās tiek slēgts jau piecos pēcpusdienās, tā ka Patmalnieces mākslu iespējams baudīt tikai nestrādājošiem pensionāriem un kādam skolēnam. Muzeja mājaslapā lasu lepnu tekstu par to, ka šeit iespējams uzzināt daudz interesanta par Balvu novada vēsturi. Tas viss ir skaisti, bet kā lai viens pilsētas viesis iepazīst Balvu vēsturi, ja muzejs slēgts tieši tajos laikos, kad pilsētā ierodas tūristi – svētdienās, svētku dienās un pat darba dienu vakaros?

Paskatieties uz jebkuru citu muzeju – Rīgas muzejiem brīvdiena ir tikai pirmdienās, Rundāles pils parks nedēļas

nogalēs speciāli atvērts līdz pat deviņiem vakarā, mūsu pašu Kurzemē Kuldīgas muzejs no viesiem atpūšas vien pirmdienās, Jaunmoku pils muzejs vispār strādā bez brīvdienām. Tieši brīvdienas taču ir tās dienas, kad apceļojam dzimto zemi, iepazīstam vietējo pilsētiņu vēsturi – diemžēl Balvu vēsturi neiepazīt pat vietējiem iedzīvotājiem, kamēr vien tie nebūs sasnieguši pensijas vecumu un nevarēs atļauties aiziet uz muzeju laikā, kad citi cilvēki parasti strādā. Turklāt, ja uz muzeju atvesta tāda izstāde – varbūt vismaz uz šo brīdi varēja pagarināt apmeklējuma laiku un atvērt durvis viesiem arī brīvdienās?

Lieki piebilst, ka ne mēs, ne mūsu Balvos dzīvojošie radnieki Patmalnieces mākslu Balvu Novada muzejā tā arī netikām izbaudījuši – garajās maija svētku brīvdienās muzejs pilsētas viesiem durvis tā arī neatvēra, bet mūsu radniekiem gluži vienkārši darba dienās bija jāstrādā. Nāksies vien turpmāk doties baudīt kultūru, mākslu un vēsturi ārpus Balvu pilsētas robežām – tur, kur tūristiem paredzētie objekti ir atvērti viesiem izdevīgos laikos, un cerēt, ka vienā saulainā dienā mums būs iespēja iepazīt arī visādi citādi skaisto un pārsteidzošo Balvu vēsturi.

Iepriekš piesakoties – muzejs pieejams visiem

IVETA SUPE, Balvu Novada muzeja vadītāja

Mūsu muzejā prakse ir tāda, ka darbiniekiem ir viena brīvdiena – svētdiena. Sestdien strādājam maiņu režīmā, pirmdien ir slēgtā diena, kad vairāk notiek

darbs ar dokumentāciju un krājumu priekšmetiem.

Ja runājam par konkrēto gadījumu, kad viesi no Kurzemes, apmeklējot Balvus, netika apskatīt mūsu muzeju, jāteic, ka esmu priecīga par šādu vēstuli, jo tas nozīmē, ka cilvēkiem ir interese par mūsu pusi un notikumiem, kas šeit risinājušies. Žēl, ka neizdevās komunikācija. Līdz šim muzejam ar darba laikiem bijusi dažāda pieredze – esam likuši avīzē sludinājumus, speciāli strādājuši Lieldienās, kad cilvēkiem ir brīvdienas un uz mājām atbrauc studenti. Pagājušajā gadā "Atzeles" apceļošanas laikā muzejs bija atvērts gan sestdienās, gan svētdienās, taču tas diemžēl nedeva gaidīto rezultātu. Secinājām, ka sestdienās un svētdienās muzeju apmeklēt ļoti maz cilvēku. Taču tas nebūt nenozīmē, ka, piemēram, svētdienās nav iespējams apskatīt ekspozīcijas un izstādes. Šobrīd, interneta laikmetā, ikviens var ienākt mūsu mājas lapā, apskatīt darba laikus un atrast kon-

taktālrūņus, uz kuriem zvanīt, ja ir kāda vēlme vai nenoskaidrots jautājums. Līdz šim neatceros nevienu gadījumu, kad kādam pilsētas viesim tiktu atteikts apmeklēt muzeju ārpus oficiāli noteiktā darba laika.

Aprīļa nogalē, brīvdienās pēc Lielās talkas, Balvos ciemojās somu viesi, viņi izmantoja iespēju piezvanīt, līdz ar to iepazīs ar Balvu Novada muzeju un apskatīja visu, ko piedāvājam. Iespējams, cītur, aktīvajās tūrisma vietās, kur ir lielāka cilvēku aprīte, darba laiks ir citādāks. Taču jebkurā gadījumā prieks, ka arvien vairāk cilvēku apmeklē muzeju un interesējas par aktivitātēm mūsu pusē. Nāciet, brauciet, zvaniet – iepriekš piesakoties, novada muzeja durvis būs atvērtas arī svētkos un brīvdienās. Turklāt, atšķirībā no daudziem citiem Latvijas muzejiem, pie mums nav ieejas maksas, bet gan ziedojumi. Izmantojiet šo iespēju!

Viedokļus uzklusēja
S.Karavoičika

Balvu novada domē

16.maija sēdes lēmumi

Nodos atsavināšanai nekustamos īpašumus

Deputāti piekrita zemes vienību Balvu pagastā 0,16 ha platībā atzīt par Balvu novada pašvaldībai piekritošu starpgabalu. Uzdeva Īpašumu privatizācijas un atsavināšanas komisijai pasūtīt tirgus vērtības noteikšanas lietu, kā arī izstrādāt izsoles noteikumus. Zemes vienībai piešķīra nosaukumu "Nordeki 1", Balvu pagasts. Tāpat atdalījis no Balvu novada pašvaldībai piekritošā nekustamā īpašuma "Lāses", Krišjāņu pagastā, zemes vienību 4,16 ha, kurai piešķīra nosaukumu "Lāses 1".

Atsavināšanai nodos arī Balvu novada pašvaldībai piekritošos zemes īpašumus: "Krūmāji" Krišjāņu pagastā - 4,3 ha platībā; "Ošulāji 1" Vectilžas pagastā - 9,68 ha platībā; "Brieži" Vectilžas pagastā - 7,86 ha platībā.

Sadala īpašumus

Atļāva atdalīt no nekustamā īpašuma "Ielejas", Kubulu pagastā, zemes vienību 1,04 ha platībā. Atdalītajai zemes vienībai piešķīra nosaukumu "Smildziņas", lietošanas mērķis - zeme, uz kuras galvenā saimnieciskā darbība ir lauksaimniecība. Tāpat atļāva sadalīt citus īpašumus: atdalīt no nekustamā īpašuma "Aijas", Bērzpils pagastā, zemes vienību 9,7 ha platībā, atdalītajai zemes vienībai piešķīra nosaukumu "Aijas 1", lietošanas mērķis - zeme, uz kuras galvenā saimnieciskā darbība ir mežsaimniecība; atdalīt no Krišjāņu pagasta nekustamā īpašuma "Ličupes" zemes vienības 1,6 ha, 6,9 ha, 1,3 ha un 1,1 ha platībā, no atdalītajām zemes vienībām izveidojot jaunu īpašumu un piešķirot nosaukumu "Ličupes 1", lietošanas mērķis - zeme, uz kuras galvenā saimnieciskā darbība ir mežsaimniecība; atdalīt no būvju īpašuma Brīvības iela 1C, Balvos, vienu būvi, no atdalītā īpašuma izveidojot jaunu būvju īpašumu ar adresi Brīvības iela 1P, Balvi; atdalīt no Balvu novada pašvaldībai piekritošās zemes vienības Balvu pilsētā zemes gabala daļu 6800 m² platībā - atdalīto zemes gabalu pievienos pie zemes īpašuma "Šķērsiela"; atdalīt no nekustamā īpašuma "Ielas un laukumi", Kubulu pagastā, zemes vienības 2,1 ha, 1,7 ha, 2,9 ha un 0,1 ha platībā - atdalītajām zemes vienībām piešķīra nosaukumu "Gobusala - Guznava".

Precizē purva platību

Precizēja platību a/s "Latvijas valsts meži" valdījumā esošajai zemes vienībai "Lutinānu purvs", Balvu novada Lazdulejas pagastā, no 120 ha uz 128 ha.

Izsolis zemes nomas tiesības

Nodeva iznomāšanai Balvu novada pašvaldībai piekritošo zemes starpgabalu Tilžas pagastā 29,5 ha platībā un uzdeva Īpašumu privatizācijas un atsavināšanas komisijai izstrādāt nomas tiesību izsoles noteikumus.

Dzēš nodokļu parādus

Dzēsa nekustamā īpašuma nodokļa parādu 6 fiziskajām personām Balvu pagastā par kopējo summu Ls 350,43, jo personas ir mirušas. Tāpat dzēsa parādus 5 fiziskajām personām par kopējo summu Ls 693,90 Vectilžas pagastā; 13 fiziskajām personām par kopējo summu Ls 1217,22 Tilžas pagastā; 8 fiziskajām personām par kopējo summu Ls 838,49 Lazdulejas pagastā.

Piedzis parādus

Nolēma piedzīt nekustamā īpašuma nodokļu parādus no zemnieku saimniecības "VĒJAVA" - Ls 69,42.

E.Gabranovs

Re, kā!

Aptaujas rezultāti "Vaduguns" mājas lapā www.vaduguns.lv

negatīvi

Balsis: 18 62.1%

pozitīvi

Balsis: 1 3.4%

tā tas ir daudzviet

Balsis: 5 17.2%

lielpilsētās muzeji slēgti tikai pirmdienās

Balsis: 1 3.4%

mani vienalga

Balsis: 4 13.8%

Balsu skaits

29

Bērnu un jaunatnes radošais festivāls Viļakā

Sestdien ar gājienu sākās Viļakas novada bērnu un jaunatnes trešais radošais festivāls “... ir plaša Dieva debess māja - no viņas lejup gaismā staro...”. Lai arī gājiena laikā sāka ducināt pērkons, stiprs lietus izpalika. “Mūs Dieviņš pažēloja,” sprieda festivāla dalībnieki.

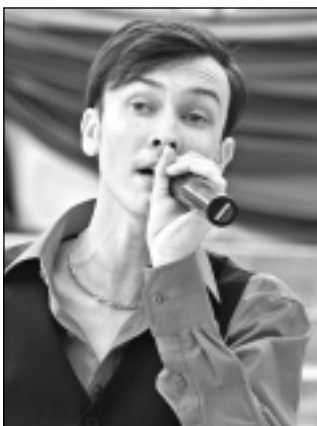
Pirms gājiena. Festivāla dalībniece Ilona Kravale atklāja, ka viņai patīk spēlēt akordeonu un iet svētku gājienos: “Tas taču ir tik patīkami, ja skatītāji, atbalstot talantīgus bērnus un jauniešus, māj ar roku!”

Meža mātes vadībā. Bērnu un jauniešu kolektīvus uzraudzīja Meža, Vēja, Uguns un Jūras māte. Viņu vadībā jaunie talanti devās uz parku, kā arī uzstājās festivālā, kas nosacīti bija sadalīts četrās daļās: “Klusiņām klausījos, ko solīja Meža māte”, “Dzied akmens, raud ūdens, Vēja māte gavilē...”, “Uguns māte liesmu dedza, gaismā kāpa ozolā...” un “Jūras māte, valdi savas putu sagšas!”.

Saulītes apspīdēti. Katra kolektīva nosaukums bija lasāms uz saulītēm, kas staroja pasākuma epilogā – saulīte pacēlās augšup, no kuras atspīdēja saulesstari mūsu valsts karoga krāsās.

Nav pirmā reize. Viļakas Valsts ģimnāzijas audzēknis Normunds Orlovs izpildīja dziesmu “Mēs nepagursim”. Jaunietis atzina, ka šī viņam nav pirmā uzstāšanās reize. Tāpat viņš sprieda, ka ir savi plusi un minusi, kad jāuzstājas brīvā dabā vai telpās: “Telpās ir labāka akustika, bet brīvā dabā - mazāks stress.”

Gājieni. Festivāla gājienā piedalījās gan pirmsskolas izglītības iestāžu audzēkņi, gan skolēni. Viena no festivāla organizatorēm Inese Circene uzsvēra, ka festivālā piedalās labākie un stiprākie Viļakas novada bērni un jaunieši: “Tuvojās Latvijas 95. dzimšanas diena, tāpēc šī gada festivāla tematika veltīta Latvijai un Dievam, kurš ir mūsu Likteņtēvs.”

Vis patīk un interesē! Trīsgadīgais Luīzs Kristiāns Logins ne mirkli nenovērsa skatienu no skatuves. Viņa māmiņa Tatjana, jautāta, kas puisēnu tā ieintriģējis, paskaidroja, ka Luīzam ļoti patīk pasākumi brīvā dabā: “Turklāt viņš zina, ka šodien uzstāsies arī māsa Ērika.”

Lai biežāk! Janas Djominas mamma ir pārliecināta, ka pasākumiem pilsētas parkā jānotiek vismaz vienreiz mēnesī. Māmiņas teiktajam, šķiet, piekrita Jana, kura priecājās par lielāko bērnu priekšnesumiem un našķiem, kas neizpaliek šādās reizēs. Jāpiebilst, ka meitenīte šodien svinēs trīs gadu jubileju.

Uzstājas mazie ķipari. Viļakas un Medņevas vismazākie mākslinieki *uzrunāja* vienlīdz emocionāli gan vēju, gan skatītājus.

Kas dzīvo mežā? Skatītāju smaidus un varenus aplausus izpelnījās Žiguru un Rekasvas pirmsskolas izglītības iestāžu bērni, kuri ne tikai pavēstīja, kas mežā dzīvo, bet arī paši veiksmīgi iejutās dzīvnieku lomās.

Priekšnesumi visām gaumēm. Viļakas novada bērnu un jaunatnes III radošajā festivālā skatītājiem bija iespēja vērot gan dažādus deju stilus, gan noklausīties dažādās dziesmas, kā arī baudīt ģitāristu un saksofonu ansambļa sniegumu.

Ceļā uz pirmo krēslu Balvu novadā

Tuvojoties pašvaldības vēlēšanām, "Vaduguns" aicināja vēlēšanām pieteikto politisko partiju liderus atbildēt uz vēlētajiem interesējošiem jautājumiem. No Balvu novadā pieteiktajiem 8 sarakstiem neatbildēja tikai "Saskaņas Centrs".

1. Kuru kandidātu nominējat novada domes priekšsēdētāja amatam?

2. Ko konkrēti darīsiet, lai veicinātu bezdarba mazināšanu?

3. Kādas ir trīs būtiskākās problēmas, kas nekavējoties jārisina?

ANDRIS KAZINOVSKIS, "CENTRISKĀ PARTIJA LATVIJAS ZEMIEKU SAVIENĪBA"

1. Andri Kazinovski.

2. Turpināsim darbu pie projektu realizēšanas, jo tā ir vienīgā reālā nauda un iespēja, kas dod darbavietas. To pierāda iepriekšējos trīs gados realizētie projekti, kas nodrošinājuši vismaz 200 darbavietas. Valsts mērogā turpināšu cīnīties par reģionālās politikas izmaiņāšanu, kas dotu ieguvumu struktūrfondu līdzekļu piesaistē, piemērotu nodokļu atvieglojumus un citu atbalstu lauku uzņēmējiem un teritorijām. Turpināsim aktīvi strādāt, lai novadā – katrā pagastā un pilsētā – darbotos visas izglītības, sociālās, veselības aprūpes un citu pakalpojumu sniegšanas iestādes, lai rekonstruētu, modernizētu un uzlabotu to darbību, kas ļautu arī saglabāt un papildināt darbavietas. Vēl vairāk aktivizēsim Ziemeļlatgales Biznesa centra darbību, izmantojot priekšrocības, ko dod dalība biedrībā "Eiropas reģions "Zemnieku zeme"" un "Eiropas reģions "Pleskava, Līvonijs"" , lai turpinātu atbalstīt mūsu uzņēmējus.

3. Pirmkārt, ceļu stāvoklis. Veiksim ceļu un ielu remontdarbus visā novada teritorijā, īpašu uzmanību pievēršot Krišjāņu un Tilžas pagastu centru savienošanai ar novada centru – Balviem.

Otrkārt, vēl intensīvāk risināsim jautājumu par ēku rekonstrukciju un siltināšanu, pastiprinātu vērbu pievēršot daudzdzīvokļu māju siltināšanai.

Treškārt, steidzīgi meklēsim līdzekļus, lai rekonstruētu Balvu Kultūras un atpūtas centru, uzceltu Balvu Centrālās bibliotēkas piebūvi, kā arī nomainītu Kubulu tautas nama jumtu.

SANDRA VIGULE, "REFORMU PARTIJA"

1. Sandru Viguli.

2. Valstiskā līmenī noteikti vajadzētu mainīt nodokļu politiku, lai jaunie uzņēmēji varētu uzsākt savu uzņēmējdarbību, nebaudoties no lielā nodokļu sloga. Pašvaldība var mazināt bezdarbu, maksimāli piesaistot investīcijas un ES finanšu līdzekļus. Īstenojot projektus, iespējams piesaistīt dažādus speciālistus un radīt jaunas darbavietas, kā arī, projekta ietvaros slēdzot līgumus par konkrētu darbu veikšanu, vietējiem uzņēmumiem un speciālistiem tiek dota iespēja strādāt.

3. Pirmkārt, šobrīd Balvu novada pašvaldībai nav izveidojies dialogs ar sabiedrību. Kā vienu no piemēriem var minēt ne pārāk sen pieņemto, bet iedzīvotājiem svarīgo jautājumu par Balvu slimnīcas atdošanu privātajam investoram, kad netika vaicāts un uzklāts sabiedrības viedoklis. Pēc presē publicētās informācijas rodas pamatots jautājums: "Vai šis lēmums tika pieņemts iedzīvotāju interesēs?" Nav pieņemami, ka varas pārstāvji izmanto iegūto varu un ietekmi personiskajās interesēs, tādēļ uzskatu, ka ļoti pozitīvi vērtējama iespēja noskatīties internetā domes sēdes (tādējādi iedzīvotājiem būs iespēja redzēt un dzirdēt katru deputāta argumentāciju konkrēta jautājuma izlemšanā), kā arī iespēju rīkot referendumus pašvaldības domes atļaušanai.

Otrkārt, joprojām pašvaldībā, tās iestādēs un uzņēmumos sastopamies ar nelietderīgu finanšu līdzekļu izlietošanu un nesaimniecisku rīcību, tāpēc būtu nepieciešama administratīvo funkciju pārskatīšana un optimizēšana, administratīvā aparāta cilvēkresursu un izmaksu lietderības izvērtēšana un optimizēšana, finansējuma piešķiršana pašvaldības iestādēm un uzņēmumiem pēc vienlīdzības un lietderības principiem, projektu nepieciešamības un projekta ekspluatācijas izmaksu racionāla izvērtēšana pirms projektu īstenošanas, amatpersonu atbildības noteikšana.

Treškārt, steidzami ir nepieciešami komunālās saimniecības darba kvalitātes uzlabojumi. Kā piemēru var minēt kanalizācijas ierīkošanu, kuru jau pirmajā gadā pēc nodošanas ekspluatācijā iedzīvotājiem nav iespējams izmantot. Tā ir pašvaldības līdzekļu izšķērdēšana un nesaimnieciska rīcība. Vajadzētu pārdomāt arī komunālās saimniecības veicamo darbu aktualitāti un to secību. Minēšu vienu piemēru. Neņemot vērā vairāku iedzīvotāju rakstītos iesniegumus par kanalizācijas ierīkošanu, gatavību līdzfinansēt šo darbu veikšanu un iespējamību šo jautājumu tehniski risināt, ielai tika uzklāts asfalta segums. Tas nozīmē, ka vairākus gadus iedzīvotāji būs spiesti dzīvot bez kanalizācijas.

AIJA MEŽALE, NACIONĀLĀ APVIENĪBA "VISU LATVIJAI!" - "TĒVZEMEI UN BRĪVĪBAI/LNNK"

1. Būt vadītājam, apgūt visu nepieciešamo šim amatam, tas ir iespējams! Ja jau ir gūta augstākā izglītība, dzīves pieredze, spēja būt cilvēciņam un centīgam, prasīgam pret sevi un citiem, tas ir labs pamats darbam pašvaldībā. Jebkurš no mūsu saraksta deputātu kandidātiem ir uzņēmīgs, ziņošs, darbīgs. Man, Aijai Mežalei, arī piemīt šīs īpašības.

2. Darbavietas neaug kā sēnes. Bezdarbu var mazināt, valdībai strādājot kopā ar pašvaldībām. Mūsu skatījumā, valdība ir pieļāvusi lielu kļūdu, nesakarājot nodokļu politiku un atbalstu uzņēmējdarbības uzsākšanai, it īpaši laukos un mazpilsētās. Jaunie vēlētajai novada domei joprojām būs lielas iespējas piesaistīt ES naudu svarīgu, lietderīgu un ilgtspējīgu projektu īstenošanai, piemēram, neliela gaļas pārstrādes ceha, dārzu audzēšanas un pārstrādes uzņēmuma izveidē.

Piesaistot novada tautiešus, kuri izbraukuši darbā uz ārzemēm un nav atgriezušies, piedāvāsim sadarbību dažādu biznesa projektu realizācijā Balvu novada teritorijā. Nedrīkst pieļaut manipulācijas iepirkumu procesā. Mūsu uzņēmēji ir spējīgi uzvarēt konkursos un labi strādāt. Tas atkarīgs arī no savas pašvaldības. Daudz aktīvāk un profesionālāk jāstrādā attiecīgiem speciālistiem par biznesa uzsākšanas iespējām, līdz ar to bezdarba mazināšanai dažādos veidos: sniedzot konsultācijas, informējot, aktivizējot, palīdzot rast reālus sadarbības partnerus, lēti iznomājot pašvaldības telpas un zemi, gūstot pieredzi.

3. Pirmkārt, noteikti jātiekas ar iedzīvotājiem, jāuzklausa priekšlikumi un jāskata tos domes sēdēs. Jāinformē izpildinstitūcijas, lai novērst problēmas, ja ir pamatotas sūdzības, kas traucē iedzīvotājiem. Par to jāinformē laikrakstā "Vaduguns". Atbalstīsim iedzīvotāju aktivitātes jaunu darba prasmju apgūšanai. Biznesa inkubatora darbību jāvērs uz amata meistarību, mājažotāju, komersantu atbalstu. Sociālās spriedzes mazināšanai jāizmanto dažādas atbalsta formas: finansiālās, materiālās, konsultatīvās. Arī augstāk stāvošām institūcijām, ministrijām, Latgales reģionam sniegsim informāciju lēmumu veidā, prasot, pamatojot nepieciešamību samazināt, atvieglot nodokļus, veikt pensiju pārrēķinu, piešķirt naudu autoceļu

atjaunošanai.

Otrkārt, noteikti iepazīsimies ar novada dokumentāciju, nolikumiem, tāmēm, budžeta sadalījumu iestādēm un pagastiem, bet svarīgākais būs budžeta audits, cik lieli kredīti un kādiem uzdevumiem tie kalpo. Pārskatīsim pašvaldības uzņēmumu darbību par labu novada iedzīvotājiem.

Treškārt, jāuzlabo sociālos, komunālos un sabiedriskā transporta pakalpojumus, jāpārskata to cenas.

VALDIS ZELTKALNS, "VIENĪBA"

1. Mani kā saraksta līderi deputāta amata kandidāti ir nominējuši šim amatam, taču uzskatu, ka mana prioritāte ir izpildvaras sakārtošana un ekonomiskās situācijas uzlabošana novadā.

2. Sekmēsīm reālu dialogu ar uzņēmējiem un nodrošināsim atbalstu uzņēmējdarbībai, piedāvājot uzņēmumiem lietošanā pašvaldības zemes, telpas un infrastruktūru. Izstrādāsim saistošos noteikumus, kas paredzētu nekustamā īpašuma nodokļa atlaidi jaunajiem uzņēmumiem. Nodrošināsim prioritāti vietējiem uzņēmējiem pašvaldības iepirkumos, kā galveno vadlīniju izvirzot kvalitāti.

3. Pirmkārt, "Balvu Enerģijas" finansiālās situācijas stabilizēšana un valdības iesaiste situācijas risināšanā (Ls 400 000 iedzīvotāju parāds). Nepieļausim slimnīcas scenārija atkārtanos un "Balvu Enerģijas" nonākšanu privātās rokās.

Otrkārt, pašvaldības lauku ceļu kvalitatīva uzturēšana un atjaunošana.

Treškārt, skaidrības radīšana iedzīvotājiem par Balvu slimnīcas privatizāciju. ES fondu apguves kontrole slimnīcā un pašvaldības atlikušo akciju uzraudzība.

JĀNIS TRUPOVNIKS, "LATVIJAS ZAĻĀ PARTIJA"

1. Jāni Trupovnieku.

2. Kā pirmo un galveno uzskatām nepieciešamību pēc atklātas sadarbības ar vietējiem uzņēmējiem, arī protekcionismu (vietējo ražotāju aizsardzība no lētāku ārzemju preču konkurences) pašvaldības iepirkumu procesā, Zaļo iepirkumu realizāciju.

● Uzņēmēju konsultatīvās padomes darba atjaunošana.

● Ieviešim konkrētu finansiālā atbalsta programmu jaunu darbavietu un uzņēmumu radīšanā, īpaši palīdzot jauno ģimeņu uzņēmumiem un dibināmajām kooperatīvajām saimniecībām kā lauksaimniecība, tūrisms un citās nozarēs. Rezultātā gūsim jaunus produktus, darbavietas un ekonomisko aktivitāti lauku teritorijās.

● Principāli mainīsim ZL Balvu biznesa centra (BC) un Tūrisma informācijas centra (TIC) darbu. Tūrisms jāuztver ne tikai kā izklaide, bet kā nopietns bizness. BC uzņēmējiem jāsniedz *taustāms* labums.

● Infrastruktūras objektu būvniecībā izpildītājiem pieprasīsim īpašu darbu kvalitāti un izvirzīsim nosacījumu izmantot vietējo darbaspēku.

● Svarīgākais nosacījums uzņēmēju un iedzīvotāju esamībai novadā - visu līmeņu ceļu stāvoklis. Nekavējoties jāizstrādā divu gadu ceļu programma. Finanšējumu vajadzības gadījumā jāparedz arī kredītresursi.

3. Pirmkārt, jāmaina novada lēmējvaras un izpildvaras darba stils un sapratne par saviem pienākumiem. Kā prioritāte - darbs iedzīvotāju un uzņēmēju labā, viņus respektējot un ar viņiem rēķinoties. Strikti jānodala lēmējvaras un izpildvaras funkcijas. Uzsvāru jāliek uz novada ekonomisko attīstību.

Otrkārt, jāmaina skatījums par izglītības jomu kopumā, tas ir mūsu bērnu iespēju un nākotnes pamats. Jāīsteno loģiska izglītības politika

novadā. Kā prioritāti izvirzot: visu skolu turpmāko pastāvēšanu; augstas izglītības kvalitātes nodrošināšanu Balvu Valsts ģimnāzijā; iespēju apgūt profesionālās izglītības programmas Balvu Amatniecības vidusskolā jau ar 2013./2014.mācību gadu.

Treškārt, Balviem jāatgūst sava īpašā nozīmība ne tikai kā novada centram, bet kā pilsētai ar savu saimnieku, vēsturi un tradīcijām.

JURIS BOLDĀNS, "PAR PREZIDENTĀLU REPUBLIKU"

1. Gandrīz visos sarakstos ir cilvēks, kurš varētu vadīt domes darbu.

2. Ekonomiski pamatotu uzņēmējdarbības uzsākšanu un attīstību, piesaistot investorus, kas nozīmē jaunu ražotņu veidošanu, kas radītu jaunas darbavietas.

3. Pirmkārt, infrastruktūras sakārtošana, t.i., ceļi, ielas, ūdensapgāde, kanalizācija un siltums. Otrkārt, medicīniskā aprūpe, t.i., kvalitatīva medicīniskā palīdzība Balvos un Balvu novadā, lai cilvēkiem nav jābrauc uz Gulbeni un citām pilsētām. Lai tad, kad tiek izsūkta neatliekamā palīdzība, viņus nevestu uz Gulbeni vai Madonu, jo pēc tam cilvēkam pašam jādomā, kā tik mājās. Treškārt, nodrošināsim kvalitatīvu sociālo aprūpi, lai darbinieki, kuri atbildīgi par šo jomu, iedziļinātos cilvēku vajadzībās. Lai katrs maznodrošinātais saņemtu pabalstu.

INĀRA NIKUĻINA, "LATGALES PARTIJA"

1. Būtu tikai godīgi, ja par novada domes priekšsēdētāju kļūtu tas deputāts, kurš vēlēšanās gūs lielāko vēlētajū atbalstu. Tā kā vēlēšanu rezultāts nav prognozējams, konkrētu kandidātu nosaukt grūti.

2. Lai mazinātu bezdarbu novadā:

- nostiprināsim profesionālās izglītības sistēmu novadā, veicot zināmas reformas un optimāli sabalansējot vispārīglozītojošās un profesionālās izglītības realizējamo programmu proporciju;

- ar Tālākizglītības centra starpniecību turpināsim attīstīt augstākās izglītības pieejamību tuvāk iedzīvotāju dzīvesvietai;
- ar pašvaldības aģentūras "Ziemeļlatgales biznesa centrs" aktivitāšu un uzņēmējdarbības konsultatīvās padomes palīdzību rosināsim jaunus, izglītotus cilvēkus pašiem uzņemties sava uzņēmuma veidošanu;
- tos daudzos novadam ikdienā vajadzīgos pakalpojumus, ko pasūta pašvaldība caur iepirkumiem, nodosim vietējo rokās, veidojot jaunas pašvaldības komercsabiedrības;

- rosināsim vietējā un valsts līmenī izbeigt neefektīvo un nevajadzīgo programmu realizāciju caur nodarbinātības dienestu, lielāku uzmanību pievēršot bezdarbnieku praktiskajai apmācībai ikdienā pieprasītākām amatprasmēm.

3. Nekavējoties:

1) jāvienojas ar pārējām Latgales novada pašvaldībām par efektīva un funkcionāla plānošanas reģiona modeļa izveidi, jo katra novada attīstības dinamika daudzējādā ziņā ir atkarīga no šīs institūcijas politikas;

2) jaunajiem deputātiem jāizvērtē novada attīstības programmas kvalitatīvie un kvantitatīvie rādītāji, jāveic profesionāls pašvaldības iekšējais audits un jāvienojas par prioritātēm plānotajās darbos, izejot no sabiedrības pieprasījuma aspekta;

3) ja kļušu par deputāti, rosināšu arī konkrētu stratēģisko jautājumu virzību: pilsētas apvedceļa izbūve, sporta bāzu pārdomāta būvniecība, atvēlot prioritāru lomu skolu sporta bāzēm un pašvaldības ceļu sakārtošanai lauku teritorijā.

Lappusi sagatavoja E.Gabranovs

Īsumā

Pārdzīvojumi maina dzīvnieka psihi

Lazdulejas pagasta iedzīvotājs JURIS SUPE savulaik strādājis Valsts robežsardzē par kinologu, tādēļ, kad meita Klinta pārveda mājās no nelaimes izglābtu, izvārgušu kucēnu, nolēma – būs mājai jauns, labi apmācīts sargs.

Dodot pajumti kādam izglābtam vai no patversmes paņemtam dzīvniekam, jaunie saimnieki nereti sastopas ar visdažādākajām problēmām. Tāpat kā cilvēkam, arī sunim bērnībā vai pieaugušā vecumā pārciesta trauma var atstāt negatīvas sekas uz psihi. Reizēm ar mīlestību un pacietību jaunajiem saimniekiem izdodas labot savulaik nežēlīgu cilvēku nodarīto ļaunumu, bet gadās arī, ka traumas sekas dzīvnieks izjūt visu atlikušo mūžu.

Jura Supes mājās izsalkušais un novārgušais kucēns nonāca pusgada vecumā. Ļāvis jaunajam mājas iemītniekam nedaudz atkopties, Juris sāka viņa apmācību. Taču pēc kāda laika saprata, ka iemācīt četrkājainajam draugam suņu gudrības būs ļoti grūti, lai neteiktu – neiespējami. “Pēc piedzīvotās traumas suņa psihe ir mainīta, viņš vairs nepadodas dresūrai. Dzīvniekam nojucis bara instinkts. Ja mani viņš vēl kaut kā atzīst, tad sievai, suni barojot, viņš var arī uzrūkt,” stāsta dzīvnieka saimnieks.

Lai gan gandrīz divus gadus vecajam sunim neizdosies iemācīt dažādas gudrības, jaunajās mājās viņam klājas labi. Viņu mīl, labi baro, un, kas zina, varbūt kādu dienu astainim izdosies aizmirst savulaik nodarīto pārestību un atkal atgūt uzticību cilvēkiem.

Tagad esmu laimīgs! Tas, ka četrkājainajam draugam nav izdevies iemācīt dienesta suņu gudrības, nemazina viņa saimnieku mīlestību pret suni.

Akcija

Atlaides jaunajiem suņu saimniekiem

Pēdējo divu gadu laikā Balvos aktīvi notiek klaiņojošo suņu izķeršanas reidi, kuru rezultātā bez pajumtes palikušie dzīvnieki nonāk p/a “San – Tex” voljēros. Divās pēc likuma šim nolūkam atvēlētajās nedēļās viņiem aktīvi meklē jaunus saimniekus un nereti tas izdodas. Lai atbalstītu cilvēkus, kuri uzņemas atbildību par šiem dzīvniekiem, veterinārārste Silvija Strupka kopā ar p/a “San – Tex” izsludina akciju, kuras laikā adoptēto suņu jaunie saimnieki ar atlaidēm var saņemt tādas pakalpojumus kā suņa mikročipēšana, vakcinācija pret trakumsērgu, klīniskā apskate, kā arī sterilizēšana vai kastrācija.

Der zināt

Suņiem bīstamo rotaļlietu tops

- * Gofa bumbuņas un par tām mazākas bumbuņas, ar kurām suns var aizrīties.
- * Tenisa bumbuņas un tām līdzīgi priekšmeti, kas var sašķelties sīkos, asos gabalos.
- * Rotaļlietas no plastmasas, kas var salūzt un savainot suņa zobus.
- * Alus pudeļu metāliskie vāciņi.
- * Pīkstošas rotaļlietas, kurās ievietotas svilpītes.
- * Šņores, ādas strēmeles, kas var nosprostot zarnu traktu.
- * Krāsotas un lakotas koka rotaļlietas.

(No žurnāla “Astes”)

Otrā iespēja

Jauna dzīve pie jauniem saimniekiem

Nesen aicinājām līdzjūtīgus cilvēkus dot otro iespēju un jaunas mājas divām klaiņojošām kucītēm, un ļoti priecājamies, ka šādi cilvēki ir atradušies. Suņu meitenes tikušas ne vien pie labiem un gādīgiem saimniekiem, bet arī skaistiem un skanīgiem vārdiem – Rīna un Reina.

Suņu mammas un meitas liktenim sekoja daudzi līdzjūtīgi balvenieši, kuri bija ievērojuši kucītes vairākus mēnešus klīstam pilsētas centrā. Tomēr dot pajumti jaukajām, nekaitīgajām suņu meitenēm nozīmēja uzņemties atbildību, kas ilgs ne vienu gadu vien. Turklāt ar dzīvnieku uzturēšanu saistīti ne vien materiālie izdevumi, bet arī dažādas neērtības, kas jāpiecieš saimniekiem.

Neraugoties uz to, balveniete Valda, uzzinājusi, ka abām suņu meitenēm draud iemidzināšana, nolēma – kucītes dzīvos viņas mājās. “Aprunājos ar vīru un dēliem. Lai gan dēli, protams, labāk gribētu, lai mēs turam kādu lielu šķirnes suni, piemēram, vilku vai labradoru, kopā ar vīru nolēmām, ka kucītes ir pelnījušas otro iespēju,” atklāj jaunā astainu saimniece.

Valda neslēpj, ka viņai kā dzīvās dabas mīļotājai rūp četrkājaino draugu liktenis. Sieviete apzinās arī atbildību, kas jāuzņemas suņu saimniekiem. “Lai gan paziņas atrunāja, sakot, ka tagad būšu piesieta mājai un nevarēšu doties tālākos braucienos, nevarēju pamest šos dzīvniekus nelaimē,” stāsta Valda.

Cilvēkiem, kuri paņem jau pieaugušus dzīvniekus, jāreķinās, ka šiem astainiem jau izveidojušies dažādi paradumi. Viens no grūtākajiem uzdevumiem ir nepieļaut suņu klaiņošanu. To atzīst arī Rīnas un Reinas jaunā saimniece. Lai gan māju apjož žogs, suņu meitenes dažreiz pama-

Viņām paveicies! Jaunajās mājās Rīna un Reina jūtas labi. Viņām vairs nav jāpaļaujas uz garāmgājēju līdzjūtību, lai piepildītu izsalkušos vēderus. Tagad suņu meitenēm ir pašam sava būda ar visām ērtībām, kā arī mīloši un gādīgi saimnieki.

nās izklūt ārpusē. “Viendien Rīna un Reina kaut kādā veidā bija izkļuvas laukā, tomēr vakarā atkal pārnāca. Lūk, jau ir sapratušas, ka tagad šeit ir viņu mājas,” stāsta Valda. Meklējot risinājumus, kā nepieļaut Rīnas un Reinas patvaļīgās pastaigas ārpus mājas teritorijas, saimnieki nolēma suņu mammu turēt piesietu, jo viņas meita vienmēr turas mātei blakus. Valda atzīst, ka jaunās četrkājainās draudzenes sagādā vairāk prieka un pozitīvu emociju, nekā raizī. “Viņas ir tik ļoti mīļas! Agrāk vienmēr turējām suņus, bet tagad esmu sapratusi, ka kucītes ir daudz mīļīgākas, arī elegantākas un graciozākas,” uzskata kuciņu saimniece.

Suņu mammai un viņas meitai jaunie saimnieki sagādājuši lieliskus dzīves apstākļus. Viņām atvēlēta plaša suņu būda, kur vietas atliku likām arī rotaļām. Drīzumā Reīnai un Rīnai iēplānotā vizīte pie veterinārārstes, kur viņas sterilizēs un potēs. Pagaidām abas izbauda jaunās dzīves priekšrocības un mīcās sadzīvot ar mājas kaķi – siāmieti, vārdā

Ramzess, kuram šī arī nav pirmā dzīvesvieta. “Ramzess pie mums dzīvo apmēram trīs gadus, jo viņa saimniece atrodas ārzemēs,” skaidro Valda. Izrādās, četrkājainie mājas iemītnieki drīz vien saprata, ka ir viena ģimene, un pieņēma viens otru. Tikai dažreiz Ramzess, izrādīdams, kurš te ir galvenais, mazliet padzenā mazo Rīnu. Savukārt suņu mammas un meitas attiecības izveidojušas ļoti ciešas – viņas visur turas kopā. “Abas bieži spēlējas, un var redzēt, ka Reina Rīnai māca dažādas dzīves gudrības,” savus novērojumus atklāj Valda.

Jaunie saimnieki ir ļoti iemīļējuši Rīnu un Reīnu, tomēr saprot, ka laukos viņām būtu daudz labāka dzīve. Valdai sīp sirds par pamestiem dzīvniekiem, tomēr viņa nezina, kā varētu vienreiz un uz visiem laikiem atrisināt šo problēmu: “Man, protams, sīp cilvēku cietirdība, tomēr saprotu arī to, ka daudziem nav naudas, lai, piemēram, dzīvniekus sterilizētu. Atklāti sakot, nezīnu, kā risināt šo problēmu!”

Godam izturēt likteņa pārbaudi

Martā rakstījām, kā Viļakas ļaudis iesaistās saimnieku meklēšanā kucēniem, kuru māmiņai pajumti devis vietējis iedzīvotājs JEVĢĒNIJS SUHOVERCEVS. Sazinoties ar kucītes saimnieku, uzzinājām, ka sešiem no septiņiem mazajiem vaukšķētājiem jau izdevies atrast jaunas mājas.

Šobrīd Jevģēnijs turpina rūpēties par vienīgo atlikušo trīs mēnešus veco, jau sapotēto kucīti un ir pateicīgs visiem, kuri palīdzēja pārējiem suņa bērniem atrast jaunas mājas.

Izrādās, palikušais kucēns nav vienīgais Jevģēnija rūpju bērns, jo šobrīd viņa mājās dzīvo vēl četri suņi. Dzīvnieku saimnieks spriež, ka liktenis laikam uzlicis viņam savdabīgu pārbaudījumu, lai pārliecinātos, cik plaša ir viņa dvēsele. “Nekad agrāk neturēju tik daudz suņu. Līdz pat nesenam laikam manās mājās dzīvoja tikai viens neliels, gados vecs sunītis, bet tad pieklīda apbrīnojami skaista vilku sugas kucīte, kuru paturēju un

nosauca par Čaru. Vēlāk meitas no Maskavas atveda vēl divas izglābtas kucītes – Ramonu un Simonu, jo lielpilsētā suņus turēt ir ļoti grūti. Tagad esmu jau četrus suņus īpašnieks,” par savas mājdzīvnieku saimes negaidīto paplašināšanos stāsta vīrietis.

Jevģēnijs atklāj, ka abas no Maskavas atvestās suņu meitenes ir sapotētas un čipētas. “Ramona izskatās līdzīga rotveilerim, bet Simonas dzimtas saknes, domāju, meklējamas kaut kur Āfrikā. Par to pārliecinājos, žurnālā uzgājis viņai ļoti līdzīgu suņu attēlus,” par jaunajām mājas iemītniecēm stāsta Jevģēnijs.

Dzīvnieku saimnieks par viņiem rūpējas, cik vien labi spēj. Ēdiena ziņā astaini nav izlutināti. “Suņi ēd gandrīz visu. Ikdienā vāru putru ar kauliem, bet viņi labprāt ēd arī kartupeļus un bietes. Nesen ievēroju, ka suņu meitenēm garšo arī ābolu mizas,” mīluļu ēdienkarti apraksta Jevģēnijs. Vīrietis ir pārliecināts, ka vislabāk četrkājainajām draudzenēm patīktu dzīvot laukos, kur tās varētu izskrie-

Uzticama draudzene. Simona uz Jevģēnija mājām atceļojusi no Maskavas. Suņu meitene ir sapotēta un pat čipēta.

ties pa mežiem un pļavām. “Labprāt uzticēšu viņas labsirdīgiem, laukos dzīvojošiem cilvēkiem!” saka Jevģēnijs.

Ja esat nolēmis dot pajumti kādam no Jevģēnija suņiem, zvaniet pa tālruni 28685911.

Lappusi sagatavoja I.Tušinska

Aktuāli

Kāpēc ir svarīgi sapotēt bērnus un arī pieaugušos

Pēdējos pāris gados mediķi novēro nepatīkamu statistiku - palielinās vecāku skaits, kuri ar aizdomām izturas vai pat pilnībā atsakās no bērnu vakcinācijas. Pa vienam vai pāris gadījumiem gadā šādus faktus pieredz arī mūsdienu ģimenes ārsti. Kāpēc vecākiem radies aizdomīgums un ar ko var draudēt atteikšanās no vakcinācijas sabiedrībai kopumā, skaidro ģimenes ārste LĪGA KOZLOVSKA.

Vakcīnas ir kļuvušas drošas

Daktere stāsta, ka diemžēl ik gadu konstatē faktus, kad vecāki atsakās no ļoti svarīgām mazo bērnu vakcinācijas potēm. Biežākais iemesls tam ir publiskajā telpā izplatītā homeopātu, imunologu, dažādu citu speciālistu vai dziednieku informācija un atziņas par vakcināciju nelietderību vai bīstamību. Antivakcinisti savās kampaņās skaidro, ka ir pietiekami dzīvot veselīgu dzīvesveidu un tas nostiprinās jaundzimušo imunitāti, un viņi spēs izsargāties no bīstamām saslimšanām. Daktere uzskata, ka tie ir maldi un, viņasprāt, šādi informatori sabiedrībai ļoti kaitē. Vakcinācija, klasiskās medicīnas izpratnē, ir viens no lielākajiem pasaules zinātnes sasniegumiem. Tā ir ne tikai ārstēšanas māksla, bet galvenokārt zinātne, kas pierādījusi, ka tādā veidā rada bērniem imunitāti un aizsargreakciju pret ļoti nopietnajām slimībām. Agrāk medicīnā izmantoja monovakcīnas - vienu atsevišķu vakcīnu pret katru slimību. Pēdējos gados potes kļuvušas modernākas - izmanto polivakcīnas, kur viena pote apvieno, piemēram, sapotēšanu pret septiņām slimībām. Slimības, pret kurām izgudrotas vakcīnas un kuru potēšanu apmaksā valsts, diemžēl ir ļoti nopietnas, - uzsver ārste. Tās ir difterija, masaliņa, vējbaka, arī pneimovakcīna (plaušu karsonis), meningīts un vēl citas. Vakcīnas, dakteres skatījumā, tagad ir arī drošas. Agrāk gadījās pieredzēt blakusparādības, piemēram, paaugstinātu ķermeņa temperatūru vai palielinātu sārtu laukumu potes vietā. Tagad, izmantojot jaunās kombinētās polivakcīnas, alergiskas reakcijas bērniem gadās ļoti, ļoti reti. Pirms potēšanas ārsti parasti izjautā vecākus par bērna veselības stāvokli un novērotām alergiskām izpausmēm. Uzzinot informāciju, pieņem lēmumu: potēt bērnu vai kādu laiku tomēr nogaidīt. Dakteres Kozlovskas praksē līdz šim nav nācies novērot sapotētajiem bērniem patiešām izteiktas alergiskas reakcijas. "Ļoti retu reizi var novērot mazu apsārtumu ap potes vietu vai nelielu temperatūru. Polivakcīnas tagad ir ļoti tīras - tajās nav kaitīgu vielu piemaisījuma," skaidro daktere.

Smagas un bīstamas saslimšanas

Kāpēc atteikšanās no vakcīnām ir kaitīga sabiedrībai? Zinātne pierādījusi, ka sabiedrībā vajadzētu būt sapotētiem ne mazāk par 95% visu bērnu. Tāds ir arī mūsu valsts imunizācijas programmas mērķis. Tad būs pasargāti arī pārējie 5% bērnu, kurus aizsargās saucamā 'pūļa imunitāte'. Nebūs konkrēto slimību izplatības, un līdz ar to nesaslims arī pārējie. Pateicoties vakcinācijai, pēdējos gados Latvijā nav konstatēts poliomiēlīts jeb bērnu trieka, taču vakcinācija pret to turpinās, jo atsevišķos pasaules reģionos slimība tomēr uzliesmo. Ja vakcinācijas apjomi samazināsies un aptvers tikai 75%-80% vai pat 35%-40% bērnu, arvien lielāks kļūs risks slimībai vērsties plašumā. Jārēķinās ar migrāciju. Anglijā pašlaik, skaidro daktere, uzliesmojusi masaliņu epidēmija. Tur dzīvo un strādā ļoti daudz latviešu ar bērniem. Ja vecāki atteiksies sapotēt bērnus, viņi var piedzīvot nepatīkamas saslimšanas. "Nedod, Dievs, ar masaliņām vēlāk saslimt jaunai meitenei grūtniecei. Tādā gadījumā viņas bērnam gandrīz 100% var būt smagas ģenētiskas izmaiņas. Bērns būs kropls uz visu mūžu. Arī vējbaku pārslimošana grūtniecības laikā ir nopietna un bīstama," uzsver daktere.

Ja bērni būs sapotēti un neslimos ar vējbakām, viņi vēlāk izvairīsies arī no herpes vīrusa - aukstumpumpām un jostas rozes. Saslimstot ar bērnu infekcijām pusaudžiem vai pieaugušajiem, viņi šīs slimības pārslimo ļoti smagi un var iegūt pat smagas neiroloģiska rakstura komplikācijas.

Pirmā pote - dzemdību namā

Pirmo poti jaundzimušie saņem pret tuberkulozi jau dzemdību nodaļā no otrās līdz piektajai dzīves dienai. Potē pleciņā - augšdelmā. Protams, mediķi novēro bērnu un seko viņa veselībai, vai organismā veidojas aizsargreakcija. Latvijā gadā notiek aptuveni 200 mājas dzemdību, un ļoti bieži šie bērni netiek sapotēti. L.Kozlovskā atceras gadījumu pirms pāris gadiem, kad Latvijā pret tuberkulozi nesapotētā bērnam konstatēja smagu saslimšanu. Pote izpaliek arī gadījumos, kad jaundzimušais ir vārgs, piedzimis ar mazu svaru. Tādā gadījumā ģimenes ārsts un bērna vecāki nedrīkstētu aizmirst mazuli sapotēt pēc kāda laika, kad to iespējams darīt. Var gādīties vecākiem mainīt dzīvesvietu, mainīt ģimenes ārstus - arī tad nereti aizmirst sekot līdzi pošu režīmam, un bērns paliek nesapotēts.

Daktere L.Kozlovskā atceras nesenu gadījumu Balvos, kad potei pret cilvēka papilomas vīrusu 12-gadīgai meitenei nepiekrita viņas mamma. Šis vīruss sievietei vēlākajos gados var izraisīt dzemdes kakla vēzi. "Ši ir ļoti pētiņa pote, ko pieņem visā pasaulē. Pote ietilpst mūsu valsts imunizācijas programmā. Agrāk tā maksāja vairāk par 200 latiem, tagad to apmaksā valsts. Meitenes mamma pieņēmusi savu lēmumu, taču vēl ir laiks par šo tēmu runāt un domāt," teic daktere.

Attieksme pret vakcīnu potēm reizē ir bērnu vecāku izglītības jautājums. Kopumā par savas prakses bērnu vecākiem daktere teic labus vārdus, jo vecāki atbalsta šīs potes, izprotot to lietderību. Tas savukārt apliecina, ka viņiem rūp savas jaunākās paaudzes veselība un dzīves kvalitāte.

Kāpēc gripa bija tik smaga

Šogad cilvēki masveidā un turklāt ļoti smagi pārslimoja gripu. Starp smagi saslimušajiem bija arī Balvu pacienti, kurus nācās nosūtīt ārstēties pat uz Latvijas Infektoloģijas centru. Daudz lielāks, nekā parasti, valsts mērogā bija arī gripas komplikāciju dēļ mirušo cilvēku skaits. Lūk, šis ir uzskatāms piemērs, skaidro daktere, kas notiek, ja sabiedrība masveidā atsakās no potēšanās. Pret gripu Latvijas mērogā bija sapotējušies tikai 2% cilvēku! "Tie, kuri bija potējušies, gripu pārslimoja ļoti vieglā formā vai arī nesaslima vispār. Šogad vairumā gadījumu bija A tipa gripa, taču ļoti smagā formā slimoja cilvēki, kuriem atklāja B tipa gripu. Potēšanās pasargāja no A tipa gripas," skaidro L.Kozlovskā. Pavasarī, gripa, protams, atkāpjas, taču savā praksē daktere vēl maijā pa retam novēro pacientus ar klasiskiem gripas simptomiem.

Pilnīgi nepiedodami, ja šajā gadsimtā no difterijas var nomirt kāds pacients.

Kāda ir Jūsu attieksme pret bērnu vakcināciju?

AGNETA, dzīvo Balvos: - Man ir sapotēti abi bērni, un no potēm neatsakos. Pašreizējā laikmetā, kad slimību iespējamība ir augsta, manuprāt, bērnus ir jāsapotē ar vakcīnu palīdzību. Jaunākajai meitiņai ir desmit mēneši, un pēc potēšanas nekādi blakusefekti nav novēroti. Zinu, ka vecāku attieksme ir dažāda. Arī mani radniecē centās atrunāt no potēšanas, jo tas neesot vajadzīgs. Agrāk triju mēnešu vecumā bērnam bija viena pote, bet tagad klāt nākusi vēl viena. Varbūt vajadzētu tomēr ievērot lielāku atstarpi un pavisam mazus bērnus uzreiz nepotēt. Zinu, ka manu draudzeņu bērniem tad bija paaugstināta temperatūra. Radniecē, kura mani centās atrunāt, pati ilgi vilcinājās, taču beigās savu bērnu tomēr sapotēja.

MUDĪTE, dzīvo Gulbenē: - Man ir pozitīva attieksme pret bērnu vakcināciju. Vienīgi pret jauno poti - pret rotavīrusu, kas būs valsts apmaksāta vakcīna ar nākamo gadu, izturos ar aizdomām, jo šī vakcīna vēl nav pārbaudīta. Man ir dvīniši, un pagaidām mazajiem pēc potēm neko sliktu neesmu novērojuši.

Īsumā

Injekcijas bez adatas dūriena

Iedzīvotāju aptaujā atklāts, ka bailes no šļircēm piemīt 6% vai aptuveni 124 000 Latvijas iedzīvotāju. Iespējams, situācija varētu mainīties, jo uzņēmums "Injex Baltic" sācis izplatīt daudzkārt lietojamu bezadatu injekcijas ierīci "Injex 30". Ar to zemādas injekcijas var veikt bez adatas dūriena. Kopš 2002. gada tās ražo Vācijā. Bezadatu injekciju tehnoloģijas pamatā ir ātra, spēcīga un precīza mehāniskās enerģijas iedarbība, kas ļauj vienas sekundes laikā nesāpīgi un bez adatas dūriena ievadīt medicīnisko preparātu zemādas audos. Preparāts zem ādas iekļūst caur 0,17 milimetrus lielu atvērumu, kuru rada straujā spiediena iedarbība uz ādu. Salīdzinājumam: vistievākās insulīna ievadīšanas adatas diametrs ir 0,39 mm. Spiedienu "Injex 30" ierīcē rada īpaši izstrādāta atspere, kas ļaujvelk pirms katras injekcijas. Daudzkārtēji lietojamais bezadatu injektors ir neliela izmēra un paredzēts tikai un vienīgi injekciju veikšanai zem ādas, bet nav izmantojams injekcijām muskulī vai kaulos.

Mūsdienu mediķi atzīst, ka priekš Balviem injekcijas bez adatas dūriena ir jauna tehnoloģija, un to vēl neizmanto.

Biežākais ārstu apmeklējuma cēlonis

Viens no biežākajiem ārstu apmeklējuma cēloņiem pacientiem ir muguras sāpes. Statistika liecina, ka mūžā tās izjūtuši ap 80% cilvēku. Visbiežāk cilvēki sūdzas par sāpēm muguras lejasdaļā. Katram trešajam pacientam akūtas muguras sāpes kļūst par hroniskām. Ārsti skaidro, ka akūtas sāpes var izraisīt nepareiza smagumu celšana, gulēšana uz nepiemērota matrača vai spilvena. Sāpes var izraisīt arī slikta darba poza, ilgstošs sēdošs vai ilgstošs stāvošs darbs. Arī stress, emocionālas problēmas, muskuļu pārpūle, palielināts ķermeņa svars, iekšējo orgānu slimības, fiziska pārslodze vai fizisku aktivitāšu trūkums. Dāmām noteikti jāpadomā par savu apavu papēžu augstumu - tam jābūt aptuveni 1/10 daļai no pēdas garuma. Piemēram, ja pēda ir 25cm gara, tad papēža augstums, kas nekaitēs mugurai, ir aptuveni 2,5cm.

Muguras sāpes, kas parādījušas pirmo reizi, visbiežāk pāriet pašas no sevis. Tomēr, ja tās ilgst vairāk par divām nedēļām, noteikti jāmeklē ārsta palīdzība. Ārsta apmeklējums ir obligāts, ja mugura sāp pēc kāda kritiena, traumas, ja sāpes nepāriet arī pēc ārsta norādījumu ievērošanas. Arī roku, kāju vājums, nespēks, tirpšana, augsta temperatūra, drudzis, dažādu simptomu pastiprināšanās kopā ar muguras sāpēm norāda, ka vajadzīga speciālista palīdzība.

Neapjukt lielajā pieejamo speciālistu klāstā, kuri ikdienā strādā ar muguras sāpju problēmām (vertebrologs, algologs, neirologs, psihoterapeits, fizioterapeits un citi speciālisti), palīdzēs mājaslapas www.MSDpacientiem.lv sadaļa par muguras sāpēm. Tur lasāma informācija par muguras sāpju iemesliem, veidiem un profilaksi, kā arī padomi, kā rīkoties muguras sāpju gadījumos, un vingrojumi pacientiem pēc mugurkaula operācijas.

Meklējam atbildi

Ziņas par pacientu nāvi ir stipri pārspilētas

Redakcija uzklusēja tālruņa zvanu un kādas balve-nietes satraukumu, ka Balvu slimnīcā nedēļas laikā no dzīves šķīries neticami daudz pacientu - 20 cilvēki. Viņiem bijis dažāds vecuma un dažādas kaites. Kas zvaniņtajai sniedzis šādu informāciju, sieviete neatklāja.

Lai pārlicinātos, vai minētais fakts atbilst patiesībai, sazinājāmies ar SIA "Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība" izpilddirektori EVU SMIRNOVU. Pēc fakta pārbaudes viņa informēja, ka mirstība ir stipri pārspilēta. Balvu slimnīcā patiešām iestājas smagi slimnieki ar nopietnām kaitēm, taču mirstības rādītāji ir aptuveni vidējās statistikas līmenī. Izpilddirektore minēja, ka nedēļas laikā no dzīves šķīrušies trīs cilvēki. Viņa nekomentēja, kādi bijuši konkrētie mirstības cēloņi, taču izteica prognozi, ka mirstības tendence nākotnē pacientu vidū varētu palielināties.

Arī dakteris VITĀLIJS IGNATOVS faktu par 20 mirušiem pacientiem nedēļas laikā neapstiprināja. Viņš teica, ka kāds to nesaprotamu iemeslu dēļ ir izdomājis vai stipri pārspilējis.

Laimīgo zemi Ulubeli neuzcēl

ELITA EGLĪTE,
Amatas
novada domes
priekšsēdētāja
**Kāds ir Jūsu
ceļš līdz Ama-
tas novada do-
mes priekšsē-
dētāja s
amatam?**

-Pašvaldībā
sāku strādāt
1997.gadā,
savukārt novada
domes priekšsē-

dētājas amata pienākumus pildu astoņus gadus – kopš 2005.gada. Pirms tam strādāju kādreizējā kolhozā par agronomi. Pēc tam, 2000.gadā, kā mēs mēdzam teikt, izveidojām mazo Amatas novadu, savukārt no 2009.gada strādāju pašreizējās Amatas novada domes administratīvajās robežās, kad novadam pievienoja vēl trīs pagastus.

Ko uzskatāt par saviem galvenajiem uzdevumiem, pildot domes priekšsēdētājas pienākumus?

-Galvenais pienākums ir, lai pašvaldība pildītu visus uzdevumus, kuri paredzēti likumā, kā arī iedzīvotājiem būtu nodrošināti tie pakalpojumi, kuri viņiem likumiski pienākas. Svarīgi, lai pakalpojumi būtu pietiekami kvalitatīvi, pieejami, kā arī vienlaikus tie atspoguļotu to, kas raksturīgs Amatas novadam. Esam saskārušies arī ar problēmu, kad iedzīvotāji aizbrauc prom no novada. Statistikas dati liecina, ka novada teritoriju kā savu dzīvesvietu pametuši 10–11% iedzīvotāju. Tas ir neizbēgami, par to atbildība jānes valsts īstenotajai kopējai politikai. Protams, personīgi par to uzņemties atbildību nevaru, jo pašvaldība nevar izveidot tik lokālu politiku, lai nebūtu atkarīgi no politiskajiem procesiem, kas notiek valstī. Nebūs tā, ka varēsīm savu laimīgo zemi Ulubeli uzcelt un problēmas mums ies secen. Tāpat cilvēki aizplūst arī tadēļ, ka Amatas novads atrodas lauku teritorijā. Kā zināms, politika nacionālā līmenī īsteno tā, lai laukos cilvēki nedzīvotu. Tagad gan atkal lēnām sākam atgriezties realitātē un palīdzam mājražotājiem, mazajiem, vidējiem un lielajiem uzņēmējiem. Acīmredzot slimību, ka nu tik Latvijā visi būs lieli un valstī būs tikai 300 govju fermas, būsīm jau izslimojuši.

Kas Amatas novadā paveikts līdz šim?

-Nevēlos uzskaitīt daudzos projektus un par Eiropas Savienības finansējumu veiktās aktivitātes, jo tādas ir visās pašvaldībās. Domāju, esam izveidojuši tādu Amatas novadu, kas cilvēkiem asociējas kā vēsturiska teritorija. Novads kļuvis atpazīstams un cilvēkus tas ieinteresē. Arī mēs visiem nemitīgi stāstām, ka novads ir, piemēram, Latvijas straujākās upes Amatas vārda nesējs. Tāpat iespēju robežās attīstām un palīdzam pilnveidoties dažādiem projektiem, tostarp tūrisma objektiem. Tūrisms Amatas novadā ir attīstīts, jo novada teritorija ir ļoti krāšņa, kā arī atrodas ģeogrāfiski izdevīgā vietā. Mums ir daudz skaistu vēsturisku objektu, piemēram, Āraišu ezerpils un Zvārtes iezis. Savukārt 10% novada teritorijas atrodas Gaujas Nacionālajā parkā (GNP). Mūsu turpmāko gadu darbs būs vērstis arī uz to, lai kopīgi ar citām pašvaldībām, kuru teritorijas iestiepjas GNP, veidotu to par vēl atpazīstamāku vietu nekā, piemēram, Ventspils pilsēta. Jebkurā gadījumā ir visi apstākļi, lai cilvēki ne tikai no Latvijas, bet arī visas pasaules brauktu uz GNP teritoriju. Protams, attīstām arī citas tūrisma aktivitātes. Tāpat Amatas novads ir trešajā vietā reģistrēto bioloģisko saimniecību skaita ziņā. Arī mūsu nākamo gadu Attīstības programma kā vienu no pamatuzdevumiem paredz attīstīt un veicināt bioloģiskās lauksaimniecības ražošanu. Pagājušajā sestdienā Ieriķos atvērām arī jaunu tirgu. Kopumā pieteicās vairāk nekā 40 tirgotāji. Mēģinām veicināt labvēlīgo uzņēmējdarbības vidi, lai cilvēkiem būtu iespējas realizēt savu produkciju.

Sadarbojaties arī ar kaimiņu novadiem?

-Jā, un diezgan aktīvi. Izveidojies tā, ka bijušajā Cēsu rajona teritorijā ir astoņi novadi. Pārsvārā ir lauku novadi bez izteiktiem centriem. Visi septiņi novadi četrus gadus esam nostrādājuši kopīgas sadarbības modelī. Mums ir kopējas institūcijas, piemēram, Skolu valde un Būvvalde. Visu šo institucionālo bāzi pārvalda Amatas novads. Sadarboties ir ekonomiski izdevīgāk, arī iedzīvotājiem pakalpojumi kļūst pieejamāki.

Kāds ir Jūsu atalgojums pēc nodokļu nomaksas?

-755 lati.

Amatas novads izveidots 2000.gadā, kad apvienojās Amatas un Drabešu pagasti. 2009.gadā pēc administratīvi teritoriālās reformas novadam pievienoja arī Nītaures, Skujenes un Zaubes pagastus. Novadam dots Amatas upes vārds, kas vijas cauri visai novada teritorijai un kopā ar tās reljefam raksturīgajiem pauguriem, gravām, ielejām un ezeriem ikvienam tūristam, vietējiem iedzīvotājiem un citiem tāla vai tuva ceļa gājējiem uzbūvē skaistu ainavu un neatkārtojamu dabasskatu bagātību. Daļa novada teritorijas atrodas valsts nozīmes dabas aizsardzības teritorijā – Gaujas Nacionālajā parkā. Amatas novadā dzīvo vairāk nekā 5000 tūkstoši iedzīvotāju, kuru galvenās nodarbošanās nozares ir lauksaimniecība, kokapstrāde un tūrisms.

Āraišu vējdzirnavas. Viens no Amatas novada simboliem ir Āraišu vējdzirnavas, kas celtas pēc holandiešu parauga, 19.gadsimtā kalpoja kā Drabešu muižas dzirnavas un ar kuru palīdzību mala miltus rupjmaizei un lopbarībai, kā arī gatavoja putraimus. Tās celtas no apmesta laukakmeņu mūra, kura augstums ir 12 metri, diametrs pie pamata – 11 metri, savukārt diametrs virsotnē – 6 metri. Vējdzirnavas darbojās līdz Pirmajam pasaules karam, tās atjaunoja tikai pagājušajā gadsimta 80.gadu vidū. Mūsdienās Āraišu vējdzirnavu apmeklētājiem iespējams aplūkot restaurēto dzirnavu iekārtu, kā arī izsekot graudu tapšanai par miltiem.

Izglītība

Ekoskola ar tradīcijām

Amatas pagastā jau teju pusotru gadsimtu - 142 gadus - dzirdamas bērnu čalas, kuri ik dienu dodas krāt zinības vietējā Amatas pamatskolā. Tās direktorei ALEKSANDRAI FREIVALDEI ir ar ko lepoties – skolēni ir ne tikai olimpiāžu un dažādu konkursu dalībnieki, bet izglītības iestāde nu jau 11.gadu veiksmīgi darbojas iegūtās ekoskolas statusā.

Kopš 2009.gada Amatas pamatskolas ēkas atrodas divās dažādās novada vietās – Ieriķos, kā arī tās vēsturiskajā atrašanās vietā - Amatas pagastā. A.Freivalde stāsta, ka skolas ēku Amatas pagastā savulaik uzbūvēja vietējie iedzīvotāji. Būvniecības darbus paveica par saziņotajiem līdzekļiem, jo bija stingri pārlicināti - izglītošanās ir nepieciešama! Kopš tā laika, neskatoties uz trausmainajiem kara gadiem un politisko iekārtu maiņām, skola veiksmīgi prata izdzīvot. Kopumā skolā mācās 86 bērni, kas, salīdzinot ar pārējām septiņām novada izglītības iestādēm, Amatas pamatskolu skolēnu skaita ziņā ierindo otrajā vietā. Savukārt zinības mācību stundās skolēniem pasniedz 15 skolotāji. Ikvienam skolēnam ir arī iespēja pilnveidot savas prasmes un iemaņas, izmantojot piedāvāto plašo interešu izglītības klāstu. Jaunieši ikdienā var apmeklēt sporta, pirmās palīdzības jeb medicīnas, tehniskās modelēšanas, mūzikas, tautisko deju, jaunsargu, vokālā ansambļa, kā arī jauno satiksmes dalībnieku pulciņus.

Paralēli mācību priekšmetiem un interešu izglītībai skolēni, skolas vadība un vecāki pēdējo 11 gadu laikā aktīvi darbojas ekoskolu programmā. A.Freivalde atzīst, lai kļūtu par ekoskolu, jāizpilda apjomīgi nosacījumi. "Katru gadu skola izvēlas vienu tēmu no ekoskolas programmas, kurai pievērš vislielāko uzmanību visu mācību gadu. Jāapkopo paveiktā darba rezultāti, jāsaprot dažāda veida atskaites, jāizstrādā vides rīcības plāns,

Iepazīstina ar sasniegumiem. Amatas pamatskolas ēkā izveidots īpašs stends, kur atainotas skolēnu aktivitātes vairāku gadu garumā, darbojoties kā ekoskolai. Pati A.Freivalde pamatskolā strādā jau 21 gadu, savukārt direktore amatu viņa ieņēma kopš 1996.gada.

kā arī vides pārskati. Jābūt izstrādātam arī vides kodeksam, apstiprinātai ekopadomei, kurā darbojas skolēni, vecāki un skolas darbinieki. Tas prasa lielu darbu, jo, piemēram, nenododot kārtējo atskaiti par gada veikumu, pastāv iespēja, ka ekoskolas statusu nepiešķirs. Visi cenšamies darboties ar vislielāko atbildības sajūtu, un tas atmaksājas," pārlicināta direktore. Jāpiebilst, ka pamatskolā izveidota arī īpaša klase, tā dēvētā padomju klase. Ņemot vērā, ka skolas bērni padomju laikus nav piedzīvojuši, šajā klasē jaunieši var iegūt zināšanas par kādreizējo dzīvi Padomju Savienībā, tostarp apskatīt padomju laikus izglītības procesā izmantotos mācību piederumus.

Amatas novadā

Tūrisms

Laimīgie “Rakšu” kamieļi

Gaujas senlejā, netālu no Cēsīm un populārājiem kalnu slēpošanas parkiem “Ozolkalns” un “Žagarkalns”, atrodas atpūtas komplekss “Rakši”. Saimniecības apmeklētāji var ne tikai apskatīt četras kamieļu dzimtas dzīvnieku sugas – lamas, alpakas, gvanako un kamieļus, bet arī nodarboties ar aktīvo atpūtu un pārņakšņot gulbūves viesu namiņā. Šogad atpūtas komplekss piedzīvoja īpašu dienu – piedzima divi kamieļi, kuri pasaulē nāk katru otro gadu.

“Rakšos” tiekamies ar atpūtas kompleksa ilggadējo darbinieci IEVU OZOLU, kura ar Amatas novada iedzīvotājiem raksturīgo laipnību un smaidu izrādīja un iepazīstināja ar saimniecību. Līdzīgi kā citviet, arī “Rakšos” ikgadējā vasaras tūrisma sezona ir atklāta, un atpūtnieki, kā mēdz teikt, plūst aumaļām. Pašlaik saimniecībā ir apmēram 50 kopti, lutināti un mīlēti dzīvnieki – ne tikai kamieļu dzimtas dzīvnieku sugu pārstāvji, bet arī mūsu platuma grādos biežāk sastopamās aitas, jēri, kazas, truši, arī cilvēka mīluju suņu un kaķu netrūkst.

Sākotnēji “Rakšos” cilvēkiem bija iespēja izīrēt tikai viesu namus. Ņemot vērā, ka viesu namu tūrisms Latvijā ir salīdzinoši izplatīts, atpūtas kompleksa īpašnieks Kristaps Blaus aktīvi ģenerēja idejas un prātoja, kā saimniecību tūrista acīm padarīt pievilcīgāku. Ideja pie saimnieka atnāca caur zilo televīzijas ekrānu. “Kristaps skatījās televizoru un ieraudzīja šos dzīvniekus. Sākumā viņš plānoja uz saimniecību atvest putnus, tomēr, ieraugot alpakas un lamas, saprata, ka vēlas tieši šos dzīvniekus. Tā 2006.gadā uz saimniecību atceļoja pirmās lamas,” stāsta I.Ozola. Viņa piebilst, ka saimniecībā katru gadu dzimst apmēram desmit alpakas un lamas, savukārt kamieļi – katru otro gadu. Kopumā saimniecībā “Rakšos” piedzimuši četri kamieļi. Pirmā piedzima kamieļmeitene, vārdā Tabita, pēc tam – Cēzars un Safīra, kā arī pastarītis, Tabitas dēls Titāns. Divi kamieļi dienasgaismu ieraudzīja šogad. Interesanti, ka vārds ir

Ieva Ozola un Sultāns. Attēlā redzamais kamieļis nesēn kļuva par tēvu dēlam Titānam. Savukārt jaunā kamieļpuikas mammu sauc Tabita. Interesanti, ka Tabita ir pirmā kamieļmeitene, kura piedzima Latvijā.

pilnīgi katram saimniecībā sastopamajam četrkājainajam draugam. “Lamām un alpakām vārdus izvēlamies pēc kalendāra, skatoties, kurā dienā mazulis piedzimis. Savukārt kamieļiem vārdu domājam paši, jo viņi dzimst tikai katru otro gadu. Ikvienam no mums tas ir īpašs notikums un svētki,” stāsta I.Ozola. Viņa piebilst, ka, piemēram, divkupru kamieļi, kuru dzimtene ir Gobi tuksnesis Āzijā, mūsdienu klimatiskos apstākļus, tostarp ziemu, pārdzīvo bez jebkādam problēmām. Tas arī saprotams, jo Gobi tuksnesī laika apstākļi ziemas mēnešos mēdz būt vienlīdz auksti kā Latvijā.

Muzejs

Melānijas Vanagas piemiņa

Amatas pamatskolas ēkā Amatas pagastā ikvienam interesentam iespējams apskatīt par godu pazīstamajai žurnālistei, rakstniecei, kultūrvēsturniecei un juristei Melānijai Vanagai (1905-1997) izveidoto muzeju, kuru vada Amatas pamatskolas skolotāja INGRĪDA LĀCE (attēlā). M.Vanaga ir autore grāmatai “Veļupes krastā: 1941-1957”, kas ir pašas sabiedriskās darbinieces autobiogrāfija un sarakstīta kā dienasgrāmata par 1941.gada izsūtījumu uz Sibīriju. Tas ir spilgtākais sievietes, mātes dokumentāli literārais darbs latviešu valodā, kas stāsta par Latvijas vēstures dramatisko pieredzi – izsūtījumu uz Sibīriju. Par šo darbu M.Vanagai 1991. gadā piešķīra Latvijas Republikas Kultūras fonda balvu, kā arī rakstniece apbalvota ar Triju Zvaigžņu ordeni. Jāpiebilst, ka jau nākamgad, 2014.gadā, notiks spēlfilmas “Melānijas hronika” pirmizrāde, kuras pamatā ir M.Vanagas dzīvesstāsts.

Amatas pamatskolas direktore ALEKSANDRA FREIVALDE stāsta, ka Melānijas Vanagas muzejs, kas atrodas skolas ēkā, ir bagātība, ar kuru lepojas ikviens. Interesanti, ka arī pati M.Vanaga savulaik mācījās Amatas pamatskolas 1.klasē.

Uzņēmējdarbība

Maza ideja pārtop grandiozā projektā

Amatas novada Drabešu pagastā atrodas Latvijā un, iespējams, pat visā Eiropā vienīgais privātmāju ciemats, kas uzbūvēts ar mērķi dabas un klusuma mīļotājiem ciemata ikdienas nesteidzīgo ritmu baudīt labiekārtotā, ainaviskā un meža ieskaudā īpašumā pie ūdens. Cilvēki, kuri tā dēvēto Amatciemā vērojuši klātienē, stāsta, ka dzīve ciematā līdzinās pasakai. Pats idejas autors AIVARS ZVIRBULIS jeb, kā viņu pazīst plašāka sabiedrība, Čiris uzsver, ka viņa mērķis ir saglabāt maksimāli dabisku vidi, kur dominē daba, nevis cilvēks.

Amatciemā sāka veidot otrās tūkstošgades sākumā – 2000.gadā. A.Zvirbuļa sapnis bija dzīvot lauku apvidū, kur visapkārt būtu maksimāli dabiska ainava, tajā pašā laikā netrūktu ērtību, kas nepieciešamas mūsdienu cilvēkam. Sākotnēji ciemata idejas autors ar sievu pašreizējā Amatciema apkārtnē 1987.gadā nopirka māju, uz kuru gada siltajos mēnešos devās atpūsties kopā ar ģimeni, savukārt patstāvīgi joprojām dzīvoja Rīgā. Tiesa, māja bija veca un, kamēr notika zemes uzpirkšana, tā gluži vienkārši sabruka. Kad sākās jaunas dzīvesvietas būvniecība, A.Zvirbulim radās ideja blakus mājai izrakt arī diķi. Un, kā stāsta viņa meita Laura, Čirim maza ideja nereti pārtop par grandioziem projektiem. Tā tas bija arī šoreiz. “Kad no piemājas diķa izraktās un krastā novietotās zemes un kūdras izveidojās paugurs, Čiris nodomāja, - ja aiz pauguriņa uzbūvētu vēl vienu māju, tā netraucētu mūsu dzīvesvietai, bet, gluži otrādi, radītu drošības sajūtu, jo tuvumā dzīvo vēl kāds. Tā būtībā no neliela diķīša rakšanas darbiem arī izauga pašreizējais Amatciems. Laika gaitā dzīvot šādā vidē vēlmi izteica arī citi līdzīgi domājoši cilvēki,” stāsta Laura. Viņa piebilst, ka pašlaik ciematā ir 100 mājas apmēram 300 hektāru

platībā. Aptuveni 20 ģimenes Amatciemā dzīvo patstāvīgi, savukārt lielākā daļa cilvēku iegādātos īpašumus izmanto kā brīvdienu mājas. Arī iedzīvotāju vide ir internacionāla. Lielākoties tie ir latvieši, bet ir arī cilvēki no kaimiņvalstīm Krievijas un Baltkrievijas, kā arī Ukrainas, Beļģijas, Anglijas un pat Itālijas. Interesanti, ka ārvalstu ģimenes, kuras pārcēlušās uz patstāvīgu dzīvi Amatciemā, iemācījušās vai turpina apgūt latviešu valodu, kā arī izglīto savus bērnus netālu esošajās Cēsu pilsētas latviešu skolās.

Amatciems ir īpaša vieta, kur, saskaņā ar dzīvi blakus dabai, meža dzīvniekiem un citiem līdzīgi domājošiem cilvēkiem, pastāv iekšējās kārtības noteikumi. Ciemata iedzīvotājiem ir arī kopīgi pasākumi, piemēram, Jaungada balle. Tāpat katru otro sestdienu Amatciemā viesojas vietējie zemnieki, kuri tur dzīvojošajiem pārdod savu produkciju. “Mūsu pieeja klientiem nav tradicionāla. Cilvēkam no sākuma jāsaprot, vai viņš vēlas dzīvot Amatciemā, kā arī jāievēro iekšējās kārtības noteikumi. Piemēram, ap īpašumu nedrīkst būt sētu, jo katra māja un tās zemesgabals ir individuāli plānots, paredzēts arī konkrēts ainavas skats. Ja būs sēta, skats, līdz ar to arī pata ciemata ideja, pazudīs. Arī meža dzīvnieki vairs nevarēs brīvi pārvietoties, kuru Amatciemā ir daudz. Savukārt, piemēram, īpašniekiem piederošajiem suņiem naktīs jāatrodas mājoklī. Arī pieķēdēt un izmantot kā sargsuņus viņus nedrīkst, jo dzīvojam pēc principa, ka suns ir cilvēka labākais draugs,” Amatciema dzīves īpatnības atklāj Laura. Viņa piebilst, ka zemes kvadrātmeters maksā no 20 līdz 35 eiro, savukārt mājas kvadrātmeters – sākot ar 1000 eiro. Viss pārējais, kas attiecas uz mājas būvniecību un cita veida tehnisko atbalstu, ir nodrošināts. Šobrīd ciematā aktīvā būvniecības procesā ir vēl 30 mājas, kā arī plānoti nākamie 20 māju būvniecības darbi. Liela daļa no būvniecībā iesaistītajiem cilvēkiem ir

Aivars Zvirbulis. Līdz šim Amatciemā ieguldīts 21 miljons eiro (14,7 miljoni latu). Ciemata idejas autors Aivars Zvirbulis jeb Čiris stāsta, ka pēc aptuveni 20 gadiem ciematā būs jau vismaz 500 mājas un ciemats būs prece, ko piedāvāt pasaulei.

latgalieši. A.Zvirbulis ar viņu darbu ir ļoti apmierināts un sadarbību cer tikpat veiksmīgi turpināt arī nākotnē. Amatciema idejas autors Čiris uzskata, ka Latvija ir Eiropas centrs ar ļoti skaistu ainavu un piemērotu vietu šādu ciematu veidošanai. Viņš nešaubās, ka Latvijai ir divi milzīgi resursi - koks un zaļa zeme, kuriem jāradā pievienotā vērtība un tikai tad tie jāpārdod.

Amatas novadā ciemojās A.Ločmelis, foto - A.Kirsanovs

Aizvadīti desmitie Balto zeķīšu svētki

12.maijā, saulainā un siltā svētdienā, Balvu Kultūras un atpūtas centrs atkal piepildījās ar mazu bērnu čalām. Jau desmito gadu pēc kārtas Balto zeķīšu svētkos pulcējās vismazākie Balvu novada iedzīvotāji – 2012.gadā dzimušie mazuli, viņu vecāki, vecvecāki un citi tuvi cilvēki. Šogad no 113 ielūgumus saņēmušajiem pasākumu apmeklēja 83 Balvu novada ģimenes. Kā ierasts, katra mazuliša vecāki saņēma simbolisku dāvanu – baltas adītas zeķītes un piemiņas medaļu īpašā kārbīnā ar Balvu novada ģerboni vienā pusē un iegravētu bērna vārdu, uzvārdu un dzimšanas datumu – otrā. Ar jaukiem priekšnesumiem pasākuma dalībniekus iepriecināja Līgas Morozas-Ušackas vadītā deju studija "Terpsihora" un pašapziņas celšanas studija "Lote", Patrīcija Ķirsone ar brāļiem, dziedošo ģimeņu dalībniece Dagmāra Laicāne un Jamahas mūzikas skolas programmas "Robis" 2012.gadā dzimušie bērniņi ar savām mammām.

Jaundzimušie

Tagad divi dēli un meitiņa peciņa.

5.maijā pulksten 4.56 ģimenes dzemdībās piedzima meitenīte. Svars – 3,690kg, garums 52cm. Meitenītes vecākiem Natālijai un Andim Kaktiņiem no Alūksnes novada Annas pagasta šis ir trešais bērniņš. "Tagad diviem brāļiem – piecgadīgajam Aleksim un Emilam, kuram ir gadiņš, piepulcējusies maza māsiņa. Pirms vēl nebija zināms trešā mazuļa dzimums, ar vīru nospriedām, ka būsīm priecīgi par abiem variantiem, taču Aleksis jau no sākta gala skandināja, ka būs māsiņa, un savas domas nemainīja. Laikam bērniem intūcija ir stiprā puse," saka nu jau trīs bērnu mamma. Jau pirms mazulītes nākšanas pasaulē Natālija un Andis nolēma, ka pastarīti sauks par Katrīnu, tā viņi izlēma ģimenes sapulcē, kurā piedalījās arī Aleksis. "Man par lielu prieku Aleksim pret visu ir pieauguša cilvēka attieksme. Pēc māsiņas dzimšanas jau pirmajā dienā atbrauca viņu apraudzīt – bučoja vien, pēc tam gulēja blakus un gandrīz neelpoja. Cik viņš savā vecumā māk, tik rūpējas un izrāda mīlestību. Taču tā tam arī jābūt – ja bērnam pašam pietiek mīlestības, viņš prot to dot arī citiem," uzskata Natālija. Viņa ar vīru ir pareizticīgie, tādēļ liels bija prieks, kad meitiņa nāca pasaulē pareizticīgo Lieldienās, kas ir lieli un nozīmīgi baznīcas svētki.

Būs Evelīna.

6.maijā pulksten 8.43 piedzima meitenīte. Svars – 4,490kg, garums 56cm. Meitenītes mammai Ilutai Gudkovi no Rēzeknes šis ir otrais bērniņš – dēlam Renāram, kurš arī dzimis Balvos, ir 5,5 gadi. "Tā kā Renārs nāca pasaulē Balvu dzemdību nodaļā, arī šoreiz nolēmām braukt uz jau zināmu vietu," saka Iluta. Jaunā māmiņa stāsta, ka pirms izšķirties par labāko vārdu, ar vīru pārrunāja vairākus variantus. Viens no vārdiem, kas Ilutai bija padomā jau tad, kad viņa gaidīja pirmo bērniņu, bija Ieva. Vēl viņai patika vārdi Gabriela un Evelīna. "Vīram no visiem piedāvātajiem variantiem visvairāk patika vārds Evelīna. Kad meitiņa piedzima un mēs viņu beidzot ieraudzījām, sapratām, ka šis vārdiņš viņai pietāvēs vislabāk," teic nu jau divu bērnu mamma. Par vēl vienu ģimenes locekli ļoti priecājas arī vecākais dēls Renārs. Kad Iluta atnākusi mājās ar pirmo ultrasonogrāfijas bildīti, dēls to apskatījis un ar pārliecību paziņojis: "Mammu, būs māsiņa! Redzu, ka viņai matiņi aug." Iluta gan joprojām nesaprot, kur viņš tos matiņus redzējis, taču dēlam izrādījās taisnība. Tiesa gan, pēdējās dienās pirms mazulītes nākšanas pasaulē mammai nācās mazliet panervozēt, jo mediķu noliktais dzemdību datums bija no 27.aprīļa līdz 1.maijam. "Jau 27.aprīlī nakti negulēju. Jo vairāk gaidīju, jo vairāk nekas nenotika. Meitiņa nolēma nākt pasaulē tikai 6.maijā," secina Iluta.

Lappusi sagatavoja S.Karavoičika

Balvu novadā

Par sasniegumiem apbalvo labākos skolu audzēkņus

20. maijā Balvu novada pašvaldībā un Balvu muižā notika novada skolu labāko audzēkņu godināšanas ceremonijas.

Balvu novadā jau kļuvis par tradīciju mācību gada nogalē godināt skolu audzēkņus gan par individuālajiem sasniegumiem valsts mēroga mācību priekšmetu olimpiādēs, valsts mēroga sporta sacensībās, kā arī par individuālajiem valsts mēroga sasniegumiem mūzikā, mākslā un sportā, un kolektīvajiem sasniegumiem valstī noteiktajos interešu izglītības pasākumos. Balvu novada vadība lepojas, ka skolās audzēkņi izmanto iespēju mācīties gan no skolotājiem skolā, gan no saviem vecākiem un līdzcilvēkiem. "Ja dzīvi varētu kā teātri salīdzināt ar skatuvi, tad jūsu šī brīža skatuve ir apbalvošanas ceremonija un dzīve 2012./2013. mācību gadā. Esiet kā paraugs citiem! Mēs esam lepnī par jums, kuri ar savu centību guvuši šos sasniegumus no lielās 1600 skolēnu saimes. Nākotne ir jūsu rokās," jauniešiem vakar vēlēja domes un pašvaldības vadība.

Par individuālajiem sasniegumiem valsts mēroga mācību priekšmetu olimpiādēs ar Atzinības rakstiem, dāvanu kartēm un ziedu pušķiem apbalvoti skolēni un viņu skolotāji: Jeļena Vasiļjeva, Balvu pamatskolas 7. klases skolniece, kura latviešu valodas (mazākumtautību izglītības programmu) 29. valsts olimpiādē ieguvusi Atzinību, skolotāja Lilita Leišavniece; Guntars Pužulis, Balvu Valsts ģimnāzijas 12. klases skolēns, vides projektu 18. valsts olimpiādē ieguvis Atzinību, skolotāja Valentīna Pužule; Matīss Zelčs, Balvu pamatskolas 6. klases skolēns, 9. atklātajā valsts mājturības un tehnoloģiju olimpiādē "Gaiss" ieguvis 1. vietu, skolotājs Aldis Voits; Gatis Budevičs, Balvu Amatniecības vidusskolas 11. klases skolēns, 9. atklātajā valsts mājturības un tehnoloģiju olimpiādē "Gaiss" ieguvis 3. vietu, skolotājs Aigars Noviks; Rihards Pavlovs, Balvu Amatniecības vidusskolas 7. klases skolēns, 9. atklātajā valsts mājturības un tehnoloģiju olimpiādē "Gaiss" ieguvis Atzinību, skolotājs Aigars Noviks; Deivids Bebīns, Balvu pamatskolas 6. klases skolēns, 9. atklātajā valsts mājturības un tehnoloģiju olimpiādē "Gaiss" ieguvis Atzinību, skolotājs Aldis Voits; Māris Zaharovs, Balvu Valsts ģimnāzijas 11. klases skolēns, atklātajā 2. mūzikas olimpiādē ieguvis veicināšanas balvu par izpildītājsniegumu un oriģinālkompozīciju "Bērniņa", skolotāja Anastasija Ločmele.

Par individuālajiem valsts mēroga sasniegumiem mūzikā, mākslā un sportā, un kolektīvajiem sasniegumiem valstī noteiktajos interešu izglītības pasākumos ar Atzinības rakstiem, dāvanu kartēm un ziedu pušķiem apbalvoti skolēni un viņu skolotāji: Alise Žeikare un Elīna Raciborska no Bērzpils vidusskolas pasākumā "Lidice 2013" kļuvas par Latvijas kārtas laureātēm, skolotāja Jolanta Dundeniece; Balvu Mūzikas skolas vokālais ansamblis Latvijas mūzikas skolu vokālo ansambļu konkursā "Lai skan" ieguvis 3. vietu, skolotāja Linda Vītola; Balvu Mūzikas skolas pūtēju orķestris Izglītības iestāžu pūtēju orķestru skatē ieguvis 3. vietu

Kopā ar skolotājiem. Labākie Balvu novada skolēni kopā ar skolotājiem, kuri guvuši panākumus valsts mēroga mācību priekšmetu olimpiādēs.

A grupā, skolotājs Egons Salmanis; Linda Balule Starptautiskajā vizuālās mākslas konkursā "Tavas sirds mīlestības māja" Ludzas mākslas skolā ieguvusi 3. vietu, skolotāja Olga Reče; Amanda Saleniece Starptautiskajā vizuālās mākslas konkursā "Ūdens pasaule bērnu acīm" Pleskavā ieguvusi II pakāpi, skolotāja Elīta Eglīte; Raina Bankova Starptautiskajā vizuālās mākslas konkursā "Jāzepa Vītola mūzika" Gaujienas Mūzikas un mākslas skolā ieguvusi 2. vietu, skolotāja Elīta Eglīte; Tilžas vidusskolas vokālais ansamblis "Varbūt" vokālās mūzikas finālkonkursā "Balsis 2013" Rīgā ieguvis 3. vietu, skolotāja Linda Vītola; Sonora Logina no Tilžas vidusskolas tradicionālās dziedāšanas konkursā "Dziesmu dziedu, kāda bija" Rīgā ieguvis I pakāpi, skolotāja Daiga Jēkabsonne; Valfrīds Cvetkovs no Briežuciema pamatskolas tradicionālās dziedāšanas konkursā "Dziesmu dziedu, kāda bija" Rīgā ieguvis I pakāpi, skolotāja Anita Pakalnīte; Briežuciema folkloras kopa "Soldāni" tradicionālās dziedāšanas konkursā "Dziesmu dziedu, kāda bija" Rīgā ieguvis I pakāpi, skolotāja Anita Pakalnīte.

Balvu Valsts ģimnāzijas teātra sporta pulciņš ieguvis 1.-2. vietu 15. latviešu skolu jaunatnes teātra sporta festivālā vidusskolu grupā, skolotāja Aija Dvinska. Balvu Amatniecības vidusskolas teātra sporta pulciņš ieguvis 1.-2. vietu 15. latviešu skolu jaunatnes teātra sporta festivālā 5.-7. klašu grupā, vadītāja Iveta Supe.

Audzēkņu individuālo sasniegumu rezultātu apkopojums valsts mēroga sacensībās 2012./2013. mācību gadā.

Latvijas kausa izcīņas 2012. gada sacensību kopvērtējumā sporta dejās no Balvu Sporta skolas: Dagnis Ločmelis un Dinija Zelča – 1. vieta, trenere Anita Grāmatiņa (E4 klasē, Bērni II grupā); Dāvis Karavoičiks un Anete Vīgule – 2. vieta, trenere Anita Grāmatiņa (E4 klasē, Bērni II grupā).

Latvijas čempionāts B grupai vieglatlētikā, Liepāja, 2012. gada 30. jūnijs - 1. jūlijs: Dita Kaša - 3. vieta lodes grūšanā un Deniss Groševs - 1. vieta kārtslēkšanā, treneris Imants Kairišs. Latvijas čempionātā Ogrē 2. vieta 80 m barjer-skrējienā zēnu grupā trenera Imanta Kairiša audzēknim Aivim Krastiņam.

Nes Balvu novada vārdu. Balvu muižā Atzinības rakstus, dāvanu kartes un ziedus saņēma labākie sportisti, mākslinieki, mūziķi. Daudzi uz godināšanas ceremoniju nebija ieradušies, aizbildinoties ar saspringto darbu, mācību gadam beidzoties, bet viens puisis - Artis Duļbinskis, labāko vidū ir 9. atklātajā valsts mājturības un tehnoloģiju olimpiādē "Gaiss", viņa skolotājs - Aldis Voits. Ziņa par puīša panākumu atnāca vēlāk, tādēļ Artis piedrošās otrajā godināšanas ceremonijā. Skaistu priekšnesumu sniedza Tilžas vokālais ansamblis "Varbūt".

Atzinības raksti. Šādu īpašu dizaina un formas Atzinības rakstus saņēma gan skolotāji, gan skolēni. Dizainu Atzinības rakstam veidoja Balvu Kultūras un atpūtas centra māksliniece Eva Vinogradova. Izglītības, kultūras un sporta pārvaldes ideja bija tajā iekļaut Latgales karoga krāsas un Balvu ģerboni.

Latvijas ziemas čempionāts junioriem vieglatlētikā, Kuldīga, 2013. gada 10. februāris: Sanita Pastare, 2. vieta lodes grūšanā junioru grupā, trenere Sarmīte Keisele.

Latvijas ziemas čempionāts vieglatlētikā, Kuldīga, 2013. gada 16. februāris: Jeļena Suhova, 3. vieta 400 m pieaugušo grupā, trenere Sarmīte Keisele.

Balvu Sporta skolas svarcēlāji, trenera Vara Sārtaputna titulētie audzēkņi: Andris Ivanovs, Ralfs Boldāns, Pēteris Rakitovs, Ingars Keišs,

Zigmārs Maršavs, Rodžers Znotiņš, Mareks Karasevs (jauniešu grupa); Artūrs Berezovs, Edijs Oplucāns, Ruslans Dimitrijs, Aigars Kuprišs (pieaugušo grupa); Ervībs Dille (junioru grupa); Lauris Logins, Ģirts Čerbakovs, Kristiāns Čubars (zēnu grupā). Grieķu-romiešu cīņā, trenera Konstantīna Titorenko audzēkņi: Dmitrijs Goļikovs, Mārtiņš Višņevskis, Krišjānis Kočāns, Alans Nipers (kadetu grupā), Vladislavs Baranovs (zēnu grupā).

Lappusi sagatavoja Z. Logina

Jaunākie žurnālu numuri

Una

- ☞ Praktiska pieeja stresa samazināšanai.
- ☞ Maksātspēja - izeja no pagātnes.
- ☞ Pa karjeras kapnēm. *Vīna Advokāte Agnese Meiersone.*
- ☞ Karjeras psiholoģija. *Laika menedžments: aisberga divas daļas.*
- ☞ Iedvesmojošas biznesa idejas. *Tandēms peldkostīmos, dizaina zeķe*

velosipēdam, kleitas kā mākslas darbs u.c.

- ☞ Ceļojums. *Līgavas ceļojums pie mandinku cilts Gambijā.*
- ☞ Mazā vīna skola. *Labāk gleznojas. Vīnu iesaka Elita Patmalniece.*

☞ Skapja vērtības. *Meitas un kleitas.*

☞ Krāsaina un pamanāma.

☞ Paradīzes dārzā.

☞ Vismilētākās kosmētikas tops.

☞ Mistēri Nogurums.

☞ Meiteņu sarunas. *Tad es ieraudzīju viņu.*

☞ Galvenajās lomās - mātes un meitas. *Slavenas Holivudas aktrises.*

Veselība

- ☞ Geparda cienīgam skrējienam.
- ☞ Es bez tevis nespēju dzīvot, mans sports!
- ☞ Zvaigžņu pārdotie kilogrami.
- ☞ Vai resns vīrs var kļūt par prezidentu?
- ☞ Pie ārsta tukšām rokām.
- ☞ Hormonālās kontracepcijas bonusu sistēma.

☞ Kad sievietē kļūst par māti.

☞ Anonīmās atbalsta grupas - glābšanas riņķis atkarīgajiem.

☞ Princešu šovs mazu meiteņu dzīvē.

☞ Eļļa. *Kuru izvēlēties salātiem un cepšanai?*

☞ Kā atšķirt dabīgo kosmētiku?

Ilustrētā Junioriem

- ☞ Gaisā krāsainie milzu baloni!
- ☞ Burvis - veterinārārsti.
- ☞ Puķes ar zobiņiem - augi, kas "ēd" kukaiņus.
- ☞ Kartupeļu neparastais stāsts. *Kā top gardie čipsi.*
- ☞ Muskuļi, kas palīdz sportot.
- ☞ Kā cilvēki atklāja dinosauros.
- ☞ Špikeri - ko nozīmē Latvijas lielāko pilsētu ģerboņi.

☞ Jaunais pasaules brīnums - spalvotās čūskas piramīda Čičenicā.

☞ Pirmie soļi, lai kļūtu par programmēšanas spēcuku.

☞ Sinhronā peldēšana - gluži vai "nāru" sports.

Sestdiena

- ☞ Jeļena Prokapčuka. *Skrējiena laikā sapņoju.*
- ☞ Bērni, kas redz ar sirdi.
- ☞ Raimonds Bergmanis bez svaru stieņa.
- ☞ Notikumi, kas mainīja Airas Birziņas dzīvi.
- ☞ Zem lupas 15.maija apvērsums.
- ☞ Nebendē viens otram nervus. *Zvērināts kājāmgājējs profesors Danilāns*

un riteņbraucēja Elita Patmalniece mācās sadzīvot uz ielas.

☞ Kiborgi nāk.

☞ Futbola treneris Alekss fergusons aiziet kā uzvarētājs.

☞ Sliekas: dārznieka labākais draugs.

☞ Holivudas filmu mūzika jārada Rīgā.

Citādā Pasaule

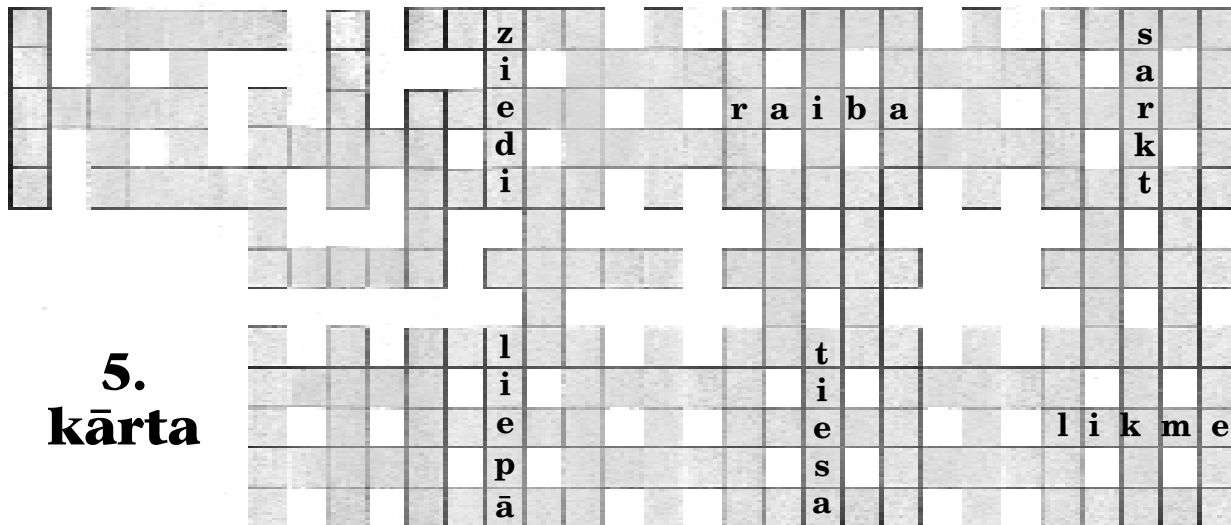
- ☞ Iepriekšējo dzīvju vārtu sargs.
- ☞ Kā izmantot 100% enerģijas potenciāla?
- ☞ Melnās atraines plīvurs.
- ☞ Neiespējamo lietu svētā.
- ☞ Mītiski mistiskais.
- ☞ Kolmaskopa: zem smiltīm apraktā karaļvalsts.
- ☞ Kur grauzējiem un knišiem nav vietas.

☞ Mazais pirkstiņš zemūdens valdniekam.

☞ Spiriste nelabā adā.

Maģiskie vārdi

Uzdevums: visus maģiskos vārdus ierakstīt krustvārdu mīklai līdzīgā tabulā. Uzvarētāju gaida pārsteiguma balva.

5. kārtā

Ailes - aleja - arods - asaka - asini - astes - atnāk - atsāk - aukla - divus - ēvele - ielas - iesit - kaija - kalns - kalps - karsē - karte - kaste - kazas - klade - klejo - krāns - laime - laikā - laipa - lampa - lelle - malas - mazāk - meklē - miers - nievā - pakas - pats - pekle - pilis - pirka - planē - puika - saite - sanāk - sanes - saper - sauks - siens - sieti - sitas - skate - slava - sleja - slota - smaka - spars - steks - stils - viens - taiza - takas - tauta - torte - usnes - ziede - zivis

Jūsu atbildes tiek gaidītas "Vaduguns" redakcijā, Teātra ielā 8, līdz 10.jūnijam.

Maģisko vārdu mīklu atrisināja: V.Ločmele (Lazdukalns), J.Usāns, A.Naļivaiko, M.Pretice, J.Pošeika, Z.Pulča, Z.Bērziņa, S.Sirmā, St.Lazdiņš, Z.Pulča, J.Pošeika, J.Voicišs, D.Kivkucāns, L.Kivkucāne (Balvi), I.Homko (Medņeva), J.Voicišs (Sudarbe), O.Ločmele (Baltinava), A.Slišāns, A.Mičule (Tilža).

4.kārtā veiksmē uzsmaidīja JĀNIM USĀNAM no Balviem. Pēc balvas griezties redakcijā (līdzīgi ņemt personu apliecinošu dokumentu).

Foto konkurss

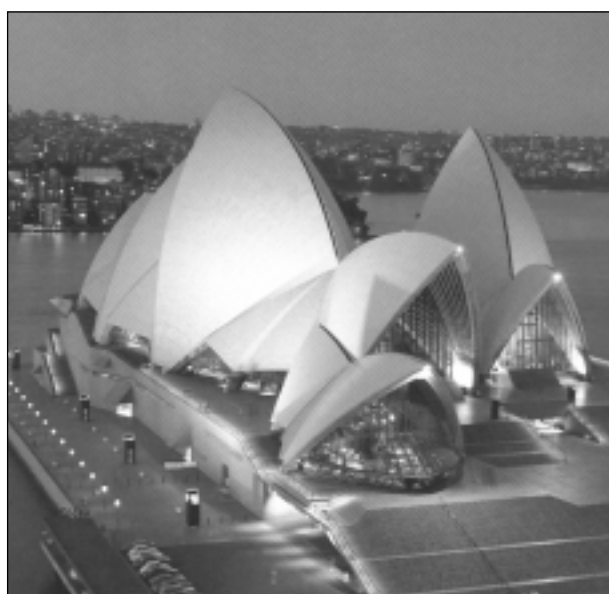
Katra mēneša labākās fotogrāfijas autors Pa karjeras kapnēm. Vīna Advokāte Agnese Meiersone saņems balvu. Fotogrāfijas var iesūtīt pa pastu - Balvi, Teātra ielā 8, LV-4501, vai elektroniski - vaduguns@apollo.lv. Pie foto obligāti norādāms vārds, uzvārds (vēlams - tālrunis).

"Mūuuu...!" Iesūtīja Zane Jermacāne no Vectilžas pagasta.

Medībās. Iesūtīja Daniels Kivkucāns no Balviem.

Opera Sidnejā. Iesūtīja Kariks no Austrālijas.

Sakņu raksti. Iesūtīja Albine Kokoreviča no Krimūnu pagasta, Dobeles novada.

Lappusi sagatavoja E.Gabranovs

Aktuāli

Nesmēķē bērna klātbūtnē!

Bērnu vecākiem, kuri nevēlēsies nonākt pretrunā ar likumu, turpmāk par smēķēšanu savu atvašu klātbūtnē būs jāizmirst. Pieaugušo pipotāju bezatbildīgo rīcību plāno aizliegt ar likumu. Šādu Bērnu tiesību aizsardzības likuma redakciju galīgajam lasījumam trešdien, 15.maijā, atbalstīja Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisija.

Mūspusē smēķētāju problēma aktuāla

Iespējamajos likuma grozījumos plānots paplašināt definīciju par vardarbību pret bērnu. Līdz šim par fizisku vardarbību uzskatīja tikai apzinātu spēka pielietojumu jeb šīšanu saskarsmē ar bērnu. Tagad fiziskā vardarbība definēta kā bērna veselībai vai dzīvībai bīstams apzināts spēka lietojums saskarsmē ar bērnu vai apzināta bērna pakļaušana kaitīgu faktoru, tostarp tabakas dūmu iedarbībai. Savukārt pašu vardarbības jēdzienu pret bērnu plānots noteikt kā fizisku vai emocionālu cietirdību, seksuālu vardarbību, nolaidību vai citu izturēšanos, kas apdraud vai var apdraudēt bērna veselību, dzīvību, attīstību vai pašcieņu.

VP Balvu iecirkņa Kārtības policijas priekšniece RITA KRAVALE pastāstīja, ka smēķēšanas aizliegumu bērna klātbūtnē viennozīmīgi atbalsta, jo šāda rīcība nodara kaitējumu bērna veselībai. Viņa arī atzina, ka mūspusē, piemēram, nepilngadīgo smēķētāju problēma ir ļoti aktuāla. Arī Balvu novada pašvaldības policijas vecākais inspektors VILMĀRS KUBAKS piekrit iespējamajiem likuma grozījumiem, jo bērns šādos gadījumos kļūst par tā dēvēto pasīvo smēķētāju.

Nevajag nonākt galējībās

Sabiedrībā arī izskanējušas bažas, ka bērnus, pamatojoties uz vecāku smēķēšanu, varēs izņemt no ģimenēm. Publikajā telpā arī pieejama informācija, ka šādos gadījumos būs nepieciešams, piemēram, ārsta atzinums par tabakas dūmu bīstamo ietekmi uz veselību un dzīvību, kā rezultātā bērnam izveidojusies hroniska elpošanas ceļu slimība. Tāpat bērnu no ģimenes varēs izņemt, pamatojoties uz policijas sniegto informāciju par vairākkārtīgi sastādītiem administratīvo pārkāpumu protokoliem par smēķēšanu bērna klātbūtnē. Balvu novada Bāriņtiesas priekšsēdētāja RUDĪTE KRŪMIŅA uzskata, ka par smēķēšanas kaitīgumu un tās atkarību jārunā skolās un ar vecākiem, arī medijām problēmai jāpievērš pastiprināta uzmanība, tomēr nevajag nonākt galējībās. "Bāriņtiesa bērnus no ģimenēm izņem gadījumos, kad viņi pakļauti fiziskai, seksuālai un emocionālai vardarbībai, kā arī atrodas citos veselībai un dzīvībai bīstamos apstākļos. Pat

Foto - E.Gabranovs

Tabakas dūmi – fiziska vardarbība. Smēķēšana bērna klātbūtnē īpaši aktualizējusies līdz ar iespējamajiem grozījumiem Bērnu tiesību aizsardzības likumā. Aicinājumi nebūt vienaldzīgiem, sūtot videomateriālus un fotogrāfijas ar pieaugušajiem, kuri bezatbildīgi pipē bērna klātbūtnē, izskanējuši arī internetā.

šādos gadījumos bērnu vecāki šos lēmumus mēdz pārsūdzēt un cenšas pierādīt savu taisnību par, viņuprāt, nepamatotu bērnu aizgādības tiesību pārtraukšanu. Lai to pierādītu, uzsāk kriminālprocesus.

“Smēķēšana nav pietiekams pamatojums, lai pārtrauktu bērnu aizgādības tiesības. Neesmu arī dzirdējusi, ka smēķēšanas dēļ ģimenēs notiktu skandāli,” stāsta R.Krūmiņa.

Nekādā gadījumā neatbalstu smēķēšanu, tomēr tajā pašā laikā neuzskatu, ka tas ir pietiekams pamatojums, lai vecākiem pārtrauktu bērnu aizgādības tiesības,” pārliecināta R.Krūmiņa. Viņa piebilst, ja Bāriņtiesas kompetencē būs bērnu aizgādības tiesību pārtraukšana arī par smēķēšanu bērna tuvumā, vecāki šos lēmumus pārsūdzēs. Bāriņtiesai būs jāpārbauda, cik lielu traumu bērnam smēķēšana būs nodarījusi. Bāriņtiesas priekšsēdētāja arī uzskata, ka nepieciešams pieņemt daudz svarīgākus lēmumus un likumus. Savukārt uz jautājumu, kāda atšķirība starp alkohola lietošanu un cigarešu smēķēšanu ģimenē, jo abas vielas klasificējamās kā atkarību izraisošas, turklāt vecākiem - dzērājiem bērnu aizgādības tiesības iespējams pārtraukt, R.Krūmiņa skaidro: “Vērtējot šo problēmu no šāda viedokļa, jāteic, ka smēķēšana uz cilvēka apziņu neatstāj tik graujošu ietekmi. Nekad arī neesmu dzirdējusi, ka pēc smēķēšanas ģimenē starp vecākiem būtu noticis skandāls. Savukārt piedzēries tēvs vai māte nesaprot, kas notiek apkārt un kur atrodas bērns. Cilvēks kļūst neadekvāts. Līdz ar to nereti rodas arī citas problēmas, kuras rada tiešu ietekmi uz bērnu – viņu atstāj novārtā un neēdušu. Tādēļ vēlreiz vēlos uzsvērt, ka, meklējot risinājumu smēķēšanas problēmai bērnu tuvumā, jāsāk ar bērnu audzināšanu un viņu vecāku un pārējās sabiedrības izglītošanu,” spriež R.Krūmiņa.

Interesanti fakti

Ja mūsdienās par iespējamo smēķēšanas ierobežojumu izvērš garas diskusijas, agrāk varasvīri, tēlaini runājot, pirms lēmuma pieņemšanas septiņas reizes nemērija, bet uzreiz grieza. Arī šī vārda tiešā nozīmē.

- Pirmais smēķētāju ierobežošanas gadījums fiksēts 1492.gadā, kad inkvizīcija (tulkojumā no latīņu valodas vārda 'inquisitio' – iztaujāšana, noskaidrošana, izmeklēšana) uz 7 gadiem ieslodzījumā notiesāja kādu vīru vārdā Rodrigo de Heress.

- Aktīvu cīņu pret smēķēšanu īstenoja arī Krievijas cars Aleksejs I, kurš smēķētājus pavēlēja sodīt. Pārkāpuma pirmajā reizē piekērtajiem tabakas cienītājiem draudēja 60 sitieni ar nūju pa papēžiem, otrajā – nāsu izraušana un ausu nogriešana, trešajā – nāvessods. Šo likumu vēlāk atcēla tikai cars Pēteris I.

Informē policija

Brauc ar velosipēdiem dzērumā

13.maijā Viļakā 1959.gadā dzimis vīrietis brauca ar velosipēdu 1,76 promiņu alkohola reibumā. Tajā pašā dienā Baltinavā 2,38 promiņu alkohola reibumā ar divriteni pārvietojās 1957.gadā dzimis vīrietis. Abos gadījumos sastādīti administratīvā pārkāpuma protokoli.

Nozog reģģus

14.maijā saņemta informācija, ka Balvos nozaga pagraba logu metāla reģģus. Uzsākts kriminālprocess. Notiek izmeklēšana.

Atrod granātu

15.maijā Viļakas novada Vecumu pagastā atrada Otrā pasaules kara laika granātu.

Līķis automašīnā

15.maijā Balvos automašīnā atrada 1969.gadā dzimuša vīrieša līķi bez ārējām vardarbības pazīmēm. Uzsākts kriminālprocess. Nozīmēta tiesu medicīniskā ekspertīze.

Dzēris brauc ar auto

17.maijā Balvos 1973.gadā dzimis vīrietis Ezera ielā brauca ar automašīnu 1,09 promiņu alkohola reibumā. Sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols.

Nepakļaujas policistiem

18.maijā Viļakā 1983.gadā dzimis vīrietis sabiedriskā vietā atradās alkohola reibumā un nepakļāvās policijas darbiniekiem. Uzsākta administratīvā lietvedība.

Nenovalda moci un nonāk slimnīcā

18.maijā Balvu novada Bērzpils pagastā, autoceļā Bērzpils – Krišjāņi, 1969.gadā dzimis vīrietis brauca ar motociklu, nesavaldīja to un apgāzās. Spēkrata vadītāju pēc negadījuma nogādāja slimnīcā.

Informē ugunsdzēsēji

Deg auto

18.maijā Baltinavas novadā pie Svātūnes ezera dega vieglā automašīna. Iespējamais ugunsgrēka iemesls – elektroinstalācijas īssavienojums.

Kopumā no 18. līdz 20.maijam Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests (VUGD) saņēma 156 izsaukumus. Ugunsdzēsēji dzēsa 63 ugunsgrēkus, tostarp 13 kūlas ugunsgrēkus, kā arī veica 81 glābšanas darbu un saņēma 12 maldinošus izsaukumus. Ugunsgrēkos gāja bojā viens cilvēks, cietuši trīs cilvēki.

Peldoties ievēro drošību!

VUGD aizvadītājās brīvdienās no ūdenstilpnēm izcēla arī trīs noslikušos. VUGD pārstāvji aicina peldēšanas sezonu iesākt prātīgi, līdzcīvēkiem atgādinot par drošas peldēšanas pamatprincipiem. Piemēram, sākumā peldēties ieteicams īsu brīdi, kā arī nepeldēt tālu no krasta, jo aukstajā ūdenī muskuļus var saraut krampī. Tāpat jāatceras, ka pēc ziemas ūdenstilpnes gultne var būt mainījusies, uz tās var atrasties dažādi priekšmeti, tāpēc pirmajā peldēšanās reizē gultne rūpīgi jāpārbauda, kā arī ūdenī nedrīkst iet straujiem soļiem. Visbeidzot peldēties nav ieteicams doties vienam, nedrīkst pārvērtēt savus spēkus, peldēties naktī, stipra vēja vai negaisa laikā, kā arī, protams, pirms došanās ūdenstilpnē lietot alkoholu. VUGD arī atgādina, ka īpaša uzmanība jāpievērš bērnu drošībai pie ūdens. Bērniem, kuri neprot vai mācās peldēt, atrodoties ūdenī jāvelk speciāla peldveste, kā arī pieaugušajam vienmēr jābūt bērna tuvumā. Tāpat piemājas baseinos nav ieteicams atstāt peldošas rotaļlietas, kuras piesaista mazuļa uzmanību, jo piemājas dīķi nereti kļūst par traģēdijas iemeslu. VUGD aicina vecākus apzināties, ka atrašanās ar bērnu pie ūdens nav atpūta, bet gan divkārtš darbs, jo, pat uz sekundi novēršot uzmanību no bērna, var notikt nelaime.

Ja redzat, ka cilvēks uz ūdens nokļuvis nelaimē, nekavējoties zvaniet uz tālruna numuru 112!

Īsumā

Nekonfiscējamās mantas

Mantas konfiskācija ir viens no Krimināllikumā paredzētajiem soda veidiem. Ar to saprot notiesātā īpašumā esošās mantas piespiedu bezatlīdzības atsavināšanu valsts īpašumā.

Nekonfiscējamo mantu sarakstā pārsvarā ietver lietas, kas uzskaitītas "Kriminālprocesa likuma" pielikumā kā tādas, kam nav uzliekams arests. Tās ir minimālās ikdienā nepieciešamās lietas - mājas iekārta, apģērbs, mājturības priekšmeti, iztikai nepieciešamā pārtika.

Likuma grozījumi paredz, ka notiesātajam nevar atņemt īpašumā vai kopīpašumā esošu mājokli, kurš viņam ir vienīgais mājoklis un kurā dzīvo ikdienā. Nav konfiscējama arī nauda minimālās mēneša darba algas apmērā, un tas attiecas arī uz katru ģimenes locekli, ja tas ir notiesātā apgādībā un viņam nav citu ienākumu.

Tāpat sarakstā iekļauta tehnika un darbarīki, kas vajadzīga saimnieciskajā vai profesionālajā darbībā, kā arī manta, kas nepieciešama lauksaimniecības darbu turpināšanai, tostarp dzīvnieki, lopbarība, sēkla un stādāmais materiāls.

Šo izmaiņu rosinātāji uzsver, ka mantas konfiskācijas mērķis nav panākt, ka persona nespēj nodrošināt sev iztiku, paliek bez pajumtes un iztikas līdzekļiem vai nonāk valsts apgādībā. Tāpēc sarakstā iekļautas mantas un priekšmeti, lai notiesātais varētu nodrošināt sevi un apgādībā esošas personas. Starp citu, uzskaitījumā ietverts arī laulības gredzens un reliģiskie priekšmeti rituālo darbību veikšanai.

Līdz šim nekonfiscējamo mantu saraksts nebija izstrādāts, tāpēc praksē par nekonfiscējamo uzskatīja vienīgo tādu īpašumu, kam saskaņā ar likumu nav uzliekams arests. Šāda pieeja nebija īsti korekta, uzsver likumprojekta autori Tieslietu ministrijā. Tagad viss būs precīzi ierakstīts likumā.

Informē VID

Atjauno VID administrēto nodokļu un nodevu parādnieku datubāzes darbību

Atjaunota Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk - VID) administrēto nodokļu un nodevu parādnieku datubāzes darbība. Lai samazinātu varbūtību, ka VID administrēto nodokļu un nodevu parādnieku datubāzē kā nodokļu parādi tiek iekļauta informācija par nodokļu maksājumu, kas samaksāts normatīvajos aktos noteiktajā termiņā, bet informācija par to vēl nav nonākusi VID rīcībā, datubāzē veikti uzlabojumi.

Veikto uzlabojumu rezultātā turpmāk datubāzē netiks iekļauta informācija par tiem nodokļu maksātāja nodokļu maksājumiem, kuru samaksas termiņš iestājas piecas darba dienas pirms datubāzes aktualizēšanas datumam.

Informācija, kas tiek atspoguļota Publiskajā VID administrēto nodokļu un nodevu parādnieku datubāzē, tiek apkopota no vairākām informācijas sistēmām, tajā skaitā no Valsts kases. Ņemot vērā, ka informācija par veiktajiem starpbanku maksājumiem no Valsts kases VID rīcībā nonāk ar laika

nobīdi, kas var būt līdz pat piecām dienām, iepriekš datubāzē kā nodokļu parādi tika atspoguļota informācija arī par tiem nodokļu maksājumiem, kas veikti, ievērojot normatīvajos aktos noteiktos samaksas termiņus, bet par kuriem, ņemot vērā starpbanku veikto maksājumu laika nobīdi, VID rīcībā vēl nebija informācijas.

Šobrīd izstrādāts un ieviests risinājums, kas paredz, ka datubāzes aktualizēšanas dienās - mēneša 7. un 26.datumā - netiks iekļauta informācija par nodokļu maksātāju nodokļu maksājumiem, kuru samaksas termiņš iestājas piecas darba dienas pirms datubāzes aktualizēšanas datumam. Tādējādi tiek novērsts risks, ka datubāzē kā nodokļu parādi tiek atspoguļota informācija par nodokļu maksātāja veiktajiem maksājumiem, par kuriem, ņemot vērā starpbanku veikto maksājumu laika nobīdi, informācija vēl nav nonākusi VID rīcībā. Tomēr VID vērs uzmanību, ka gadījumos, ja nodokļu maksātājs nodokļu maksājumu, kura samaksas termiņš ir bijis senāks par piecām darba dienām pirms datubāzes aktualizēšanas datuma, būs veicis, neievērojot noteikto samaksas termiņu, informācija par nodokļu parāda esamību

var tikt atspoguļota datubāzē arī tādā gadījumā, ja maksājums veikts piecu darba dienu laika posmā pirms datubāzes aktualizēšanas datuma un VID rīcībā vēl nebūs nonākusi informācija par maksājuma veikšanu.

Publiskā VID administrēto nodokļu un nodevu parādnieku datubāze ir izveidota ar mērķi nodrošināt efektīvāku valsts resursu izmantošanu, nodrošinot publiski pieejamu informāciju par tiem nodokļu maksātājiem, kuriem VID administrēto nodokļu un nodevu parāda kopsumma pārsniedz 100 latus, lai nodokļu maksātājiem, kuri plāno piedalīties publisko iepirkumu konkursos, nav jādodas pēc izziņas papīra formātā uz VID klientu apkalpošanas centru (100 latu sliksnis noteikts Publisko iepirkumu likumā, proti, piedaloties konkursā, līdz šim bija jāiesniedz izziņa par to, ka nav nodokļu parādu virs 100 latiem). Līdz ar datubāzes izveidošanu gan publiskā iepirkumu konkursa rīkotājs, gan nodokļu maksātājs izziņu par parāda virs 100 latiem esamību vai neesamību var izdrukāt no Publiskās VID administrēto nodokļu un nodevu parādnieku datubāzes.

Jautājumu vai neskaidrību gadījumā aicinām zvanīt uz VID informatīvo tālruni 1898, izvēloties pirmo tēmu "Nodokļi", vai konsultēties tuvākajā VID klientu apkalpošanas centrā.

Darba ņēmēja reģistrēšana Valsts ieņēmumu dienestā, ja tiek atcelts lēmums par vecuma pensijas piešķiršanu

Lai nodrošinātu valsts sociālo apdrošināšanas obligāto iemaksu (turpmāk - sociālās iemaksas) administrēšanu, katrs darba ņēmējs, kurš ieguvjis, mainījis vai zaudējis darba ņēmēja statusu, darba devējam ir jāreģistrē Valsts ieņēmumu dienestā pēc darba devēja reģistrācijas vietas. Ziņas par darba ņēmējiem darba devējs sniedz Ministru kabineta 2010.gada 7.septembra noteikumu Nr.827 "Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu veicēju reģistrāciju un ziņojumiem par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un iedzīvotāju ienākuma nodokli" (turpmāk - noteikumi) noteiktajos termiņos un kārtībā.

Ja darba ņēmējs ir apdrošināts visiem valsts sociālās apdrošināšanas veidiem, tad kā ziņu kods tiek norādīts "11" un darbinieka ienāku-

mam tiek piemērota sociālo iemaksu likme 35,09%. Savukārt, kad šim darba ņēmējam priekšlaicīgi tiek piešķirta valsts vecuma pensija, tad darba devējs iesniedz ziņas par darba ņēmēja statusa maiņu un norāda ziņu kodu "33", tas ir, darba ņēmējs, kura ienākumam ar nākamo mēnesi tiek piemērota sociālo iemaksu likme 30,13%. Valsts vecuma pensija (tai skaitā, valsts vecuma pensija, kas piešķirta priekšlaicīgi) tiek piešķirta uz mūžu. Vispārējais vecums, no kāda personai rodas tiesības uz valsts vecuma pensiju, ir 62 gadi. Tomēr pastāv personu kategorijas, kurām valsts vecuma pensija tiek piešķirta no agrāka vecuma, piemēram, personām, kuras ir aprūpējušas piecus vai vairāk bērnus vai bērnu, kurš vismaz astoņus gadus ir bijis atzīts par bērnu ar invaliditāti, ja personai apdrošināšanas stāžs nav mazāks par 25 gadiem, vecuma pensiju var piešķirt no 57 gadu vecuma.

Praksē pastāv gadījumi, kad lēmums, ar

kuru personai piešķirta valsts vecuma pensija, tiek atcelts. Piemēram, apstrīdot lēmumu par valsts vecuma pensijas piešķiršanu, tiek konstatēts, ka personai kāds apdrošināšanas periods ir kļūdaini ieskaitīts apdrošināšanas stāžā, līdz ar to tiek atcelts lēmums par valsts vecuma pensijas piešķiršanu.

Piemēram, darba ņēmējam, kuram ir 57 gadi un kurš Valsts ieņēmumu dienestā reģistrēts ar ziņu kodu "11", 2013.gada 7.janvārī tika piešķirta valsts vecuma pensija. Darba devējs paziņoja par darba ņēmēja statusa maiņu, norādot ziņu kodu "33". Savukārt 2013.gada 26.aprīlī Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra pieņēma lēmumu, ar kuru tiek atcelts lēmums par vecuma pensijas piešķiršanu. Līdz ar to darba ņēmējam ir jāmaina darba ņēmēja statuss no 2013.gada 26.aprīļa, norādot ziņu kodus "25" un "11", kā arī no 2013.gada maija ienākumam jāpiemēro sociālo iemaksu likmi 35,09%, jo, mainoties darba ņēmēja apdrošināšanas statu-

am, atbilstošā obligāto iemaksu likme piemērojama ar nākamo mēnesi pēc apdrošināšanas statusa maiņas.

Šādā situācijā no 1.februāra līdz 30.aprīlim darba devējs darba ņēmēja ienākumiem ir piemērojis sociālo iemaksu likmi 30,13%, savukārt, sākot no 1.maija, piemēro 35,09% likmi.

Noteikumos nav noteikti ziņu kodi piemērā aprakstītajā situācijā, kad darba ņēmējam lēmums par vecuma pensijas piešķiršanu tiek atcelts. Šādās situācijās, kad darba ņēmējam (līdz 62 gadu vecuma sasniegšanai) tiek piešķirta valsts vecuma pensija un vēlāk tiek pieņemts lēmums, ar kuru atceļ vecuma pensijas piešķiršanu, darba devējam ir jāiesniedz ziņas par šo personu, norādot ziņu kodu "25" un atbilstošo ziņu kodu darba ņēmēja statusa iegūšanai, piemēram, ziņu kodu "11", kā arī datumu, kad pieņemts lēmums, ar kuru tiek atcelts lēmums par vecuma pensijas piešķiršanu.

Veiksmes prognoze

23.maijs. Ceturtdiena, kas būs kā saspīsta atspere, nezini, kurā brīdī emocijas ies vaļā. Un, kā parasti, visvairāk cietīs tie, kuri būs blakus: kolēģi vai tuvinieki. Tāpēc šodien centisimies tikai pašņākt kā dusmīgi kaķi, bet nadziņus turēsim ievilkts.

24.maijs. Neitrālā piektdiena, kurā labāk arī uzvesties neitrāli, nekašķēties un nemeclēt istabai piekto stūri. Ievērot mērenību it visā: ēšanā, dzeršanā un attiecībās.

25.maijs. Saturieties, mediķi, ugunsdzēsēji un kārtības sargi – šodien darba būs pietiekami! Pusēnas Mēness aptumsums ir klāt, kuru Latvijas debesis neredzēsīm, bet sajūtīsīm gan. Tādēļ rūpīgi sekojiet gan savai, gan tuvinieku veselībai, lieki neriskējiet pie auto stūres, neeksperimentējiet ne ar alkoholu, ne citām apreibinošām vielām.

26.maijs. Svētdienas atpūtu var aptumšot 'čika' stundu pārpratumi no pulksten 13.22 līdz 24.00. Ļoti gribēsies visus dancināt pēc savas stabilitātes, tāpēc kolēģu, vīra (sievas) vai bērnu vietā labāk komandē uzticīgo Bobi, viņš neapvainosies un nedraudēs ar šķiršanas.

Pareģe Ilga

* Veiksmes un laika ziņu prognozi lasiet arī www.vaduguns.lv, tālr. 29365609

Laika prognoze

Otrdien 13°C / 24°C

Trešdien 11°C / 21°C

Ceturtdien 9°C / 21°C

Piektdien 12°C / 22°C

NMP dienesta ieteikumi

Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta mediķu ieteikumi karstajā laikā

Karstajās dienās Neatliekamās medicīniskās palīdzības (NMP) dienests aicina iedzīvotājus pasargāt pašiem sevi un savus tuviniekus no iespējamiem veselības sarežģījumiem karstuma ietekmes rezultātā.

Visbiežāk cilvēki cieš no karsta laika radītās ietekmes tad, ja organisms nespēj atdzist un kompensēt karstuma radīto ietekmi. Apstākļos, kad karstums pārsniedz 25 - 30 grādus pēc Celsija, mediķi aicina iedzīvotājus ievērot piesardzības pasākumus, lai izvairītos no karstuma dūriena un karstuma radītā nespēka.

NMP dienesta mediķi atgādina, ka karstajās dienās riskam īpaši būs pakļauti:

- gados vecāki cilvēki, īpaši tie, kuri vecāki par 75 gadiem un kuri dzīvo vieni;
- mazi bērni, īpaši tie, kuri jaunāki par vienu gadu;
- slimnieki, kuri ir piesaistīti pie gultas un ikdienā ir spiesti paļauties uz apkārtējo palīdzību;
- cilvēki, kuri slimo ar hroniskām slimībām, īpaši ar elpceļu vai sirds slimībām, garīgās veselības traucējumiem;
- cilvēki, kuri lieto noteiktus medikamentus;
- cilvēki, kuri veic fiziskas aktivitātes (aktīvi sporto, strādā smagu, fizisku darbu).

Īpaši bīstama atrašanās saulē ir maziem bērniem - viņiem ieteicams uzturēties ēnā vai vēsās iekštelpās. Raugieties, lai bērns regulāri padzertos! Nekādā gadījumā neatstājiet bērnus vienus pašus mašīnā. Uzmaniet, lai bērns nepārkarstu guļot. Atcerieties, ka mazuļa ratiņi vai stāvošas, nevēdinātas mašīnas salons var pārvērsties par "siltumnīcu" un bērns pārkarstīs vai iet bojā. Bērns var arī pārkarst, guļot smaciņās un karstās iekštelpās.

Cilvēkiem, kas slimo ar hroniskām saslimšanām, tai skaitā sirds asinsvadu slimībām, karstā laikā jāatceras lietot savi pastāvīgi lietotie medikamenti. Īpaša uzmanība karstajās dienās nepieciešama slimniekiem, kuri ir piesaistīti pie gultas un paši nevar par sevi parūpēties - nodrošiniet telpu pietiekamu vēdināšanu un atdzesēšanu.

Izvairieties no ilgstošas un fiziskas piepūles saulē dienas karstākajā laikā, piemēram, darbā uz lauka vai aktīvas sportošanas. Jāņem vērā, ka arī nevēdināti, pārkaršuši biroji un darbs slēgtās, uzkaršušās telpās var radīt nopietnu risku cilvēka veselībai, tāpēc jāparūpējas par telpu pietiekamu vēdināšanu un atvēršanos arī tajās strādājošiem.

Karstā laikā speciālisti iesaka rīkoties šādi:

- Plānojiet savu dienu tā, lai Jūs varētu izvairīties no karstuma un pēc iespējas vairāk atrastos labi vēdināmās telpās. Ja iespējams, neuzturieties atklātā saulē un nestrādājiet laikā, kad karstums ir visintensīvākais (laikā no plkst. 11.00 līdz plkst. 15.00).
  - Ja Jums tomēr jānododas ārā, valkājiet cepuri un gaišas, vieglas, elpojošas drēbes, ieteicams no kokvilnas auduma, uz ielām turieties vairāk ēnas pusē, paņemiet līdzi pietiekamu daudzumu ūdens.
  - Palieliniet izdzertā šķidruma daudzumu un lietojiet to, pirms Jūs sākt mocīt slāpes. Pamišus lietojiet vēsu ūdeni ar augļu sulu vai minerālūdeni, dzeramo ūdeni. Centieties nelietot alkoholu, stipru kafiju un tēju, jo šie dzērieni pastiprina dehidratāciju.
  - Gadījumā, ja uz ielas Jums paliek pārāk karsti, rekomendējam meklēt atvēršanos publiskās vietās: veikalos, kafējnicās u.c. telpās ar kondicionēšanas iekārtām.
  - Lietojiet saules aizsargkrēmus, lai neapdegtu.
  - Lai atvēsinātos, ejiet vēsā dušā, vannā vai norīvējieties ar slapju dvieli.
  - Ievērojiet piesardzību peldoties. Atcerieties, ka pārkarstis cilvēks nedrīkst strauji iet peldēties aukstā ūdenī!
- Ja karstajā laikā pēc uzturēšanās saulē rodas veselības problēmas, konsultējieties ar savu ģimenes ārstu vai ārpus ģimenes ārstu darba laika zvaniet uz Ģimenes ārstu konsultatīvo tālruni **66016001** (darba dienās no plkst. 17.00 līdz 08.00 no rīta, brīvdienās un svētku dienās - visu diennakti). **Bet, ja parādās ķermeņa trīcēšana, drebuļi, augsta temperatūra, slikta dūša ar vemšanu, apziņas traucējumi, krampji, samaņas zudums - zvaniet 113** Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestam.

Pērk

Z.s "Strautiņi"
iepērk mājlopus.
Samaksa tūlītēja.
Augstas cenas. +PVN!
Tālr. 64546765, 29411033.

Iepērk kaušanai
visu veidu
mājlopus. Pārvadā
Tālr. 29320237. mājlopus.

SIA "Lauku Miesnieks"
iepērk mājlopus.
Augstas cenas. Samaksa tūlītēja. Svāri.
Tālr. 20207132.

SIA "LATVIJAS GAĻA" iepērk
liellopus, jaunlopus, aitas,
zirgus. Samaksa tūlītēja.
Svāri. Tālr. 28761515.

SIA RENEM P
iepērk
jaunlopus, liellopus,
aitas, cūkas.
ELEKTRONISKIE SVARI.
Tālr. 26373728, 26393921
29485520, 29996309

**"LATMEŽS" pērk visa
veida īpašumus, cirsma,
var būt ar apgrūtinājumiem**
(ķīla, mantojums u.t.t.)
Ātra izskatīšana, labas
cenas, tūlītēja samaksa.
Iespējams avanss.
Tālr. 22028592, 29777641.

**SIA "AIBI" pērk
liellopus, jaunlopus, aitas,
zirgus, cūkas.**
Labas cenas! Samaksa tūlītēja.
Svāri. Tālr. 26142514, 20238990.

Pērk: CIRSMAS -
skujkoku - Ls 20-25;
lapkoku - Ls 10-15 uz celma. Ja
nepieciešams, gatavojam jaunu
meža projektu, stigojam, dastojam
cirsma. **NEKUSTAMO ĪPAŠUMU.**
Samaksa tūlītēja. Tālr. 29289975.

Zāģējam, izstrādājam. PĒRK
cirsma (retināšanas), mežus.
Tālr. 29100239.

Pērk meža īpašumus. Ojārs,
29123355.

Pērk mežus no 1000 Ls/ha,
jaunaudzes no 600 Ls/ha.
Tālr. 26630249, 22003308.

Pērk mežu īpašumā un cirsma.
Maksāju vairāk nekā ziedri, dāņi
kopā. Tālr. 26287511.

Pērk vai nomā lauksaimniecības
zemi Rugāju novadā.
Mežizvedējtraktora pakalpojumi.
Tālr. 26287511.

Pērk zemi ar augošu vai daļēji
izcirstu mežu, daļēji aizaugušu vai
apstrādātu lauksaimniecībā
izmantojamu zemi. Tālr. 28718477.

Pārdod

Pārdod vasarnīcu un dzīvokli
Balvos. Tālr. 26298774.

Pārdod 3-istabu dzīvokli.
Tālr. 20239639.

Pārdod labu māju Balvos.
Tālr. 26626889.

Pārdod 3-istabu dzīvokli 1. stāvā.
Tālr. 20207283.

Pārdod privatizētu 3-istabu dzīvokli
pilsētas centrā. Ir centrālā un
malkas apkure.
Piemērots komercdarbībai.
Tālr. 26535677.

Pārdod 2-istabu dzīvokli. Iespējama
maksā pa daļām. Tālr. 29196548.

Pārdod sīvenus Baltinavā.
Tālr. 22415875, 64563506.

Par **sviestmaizi** pārdod
lietotu sekciju.
Tālr. 27832538 (vakaros).

Pārdod melnzemi ar piegādi.
Tālr. 26409862.

Pārdod mopēdu *Suzuki Birdie*,
50 cm³, 2003.g., Ls 330.
Tālr. 26193316.

Pārdod mopēdu *Garelli*, reģistrēts.
Tālr. 20070907.

Pārdod motorolleru *Honda Dio*.
Tālr. 29427292.

Pārdod *VW Golf II*, 1991.g., 1,8,
benzīns, TA 11.2013, Ls 500.
Tālr. 26609696.

Pārdod *Mercedes Benz*
Sprinter 211, 2001.g.
Tālr. 29125850.

Pārdod *Ford Sierra*, 1987.g.
Tālr. 26626889.

SIA "Pūres dārzi"

sertificētā stādaudzētava
piektdien, 24.maijā, Balvu tirgū
aicina iegādāties
**plašā sortimentā
augļkoku, ogulāju un
zemeņu stādus.**
Informācija pa tālruni **29249450.**

Pārdod *VW Passat*.
Tālr. 26360397.

Pārdod *Audi-80*, 1990.g., TA
05.05.2014, Ls 540.
Tālr. 26498688.

Pārdod *Mercedes Benz*, 1992.g.,
Ls 650. Tālr. 22014760.

Pārdod platās fasādes stalažas,
110 m². Tālr. 29125850.

Pārdod 1,5 mēnešus vecu telīti no
labas piena govju Balvos.
Tālr. 26259506.

Pārdod piena telju.
Tālr. 22485263.

Pārdod svaigu cūkgaļu, 1,75 Ls/kg.
Bez maksas piegāde.
Tālr. 20371645.

Pārdod spietuves, spietu ķeramās
kastītes, *magazinas* rāmišus, lietotu
ledusskapi *Snaige*.
Tālr. 27087581.

Pārdod dārza arklus, pusaudžu
velosipēdus.
Tālr. 26460374.

Pārdod mēslu izkliešanas *ROU-6*
labā kārtībā; apdares ķieģeļus;
bioloģiski audzētus kartupeļus
sēklai/pārtikai.
Tālr. 28692309.

Dažādi

LAFIKO.LV
AIZDEVUMI PENSIONĀRIEM
līdz **Ls 700**
(bez galvotāja līdz 75 gadiem).
Otrdienās, ceturtdienās, piektdienās
Balvos, Partizānu 14
T. 64521873, 26402362.
Aizdevumi pie pastnieka, neizejot no
mājas! Tālr. 673169047, 67316048.
www.lafiko.lv

Aku urbšana. Tālr. 29142220.

Riepas un diski (lietoti, jauni par
pašizmaksu) *R13-R18*. Izbrauc
reizi nedēļā.
Tālr. 26176711, 25559193.

Ekskavatora pakalpojumi (dīķi,
novadgrāvji). Piegādā smilti, granti,
šķembas. Tālr. 29208179.

Mazdārziņu frēzēšana.
Tālr. 26512307.

Apsardzes kursi. Tālr. 26336910.

Piedāvā granti, smilti, šķembas.
Remontē, greiderē iebraucamos
ceļus. Tālr. 29105572.

LABI LOGI.
Tālr. 26343039.

Kārtīga, maksātspējīga ģimene
vēlas irēt 1,5 vai 2-istabu dzīvokli.
Tālr. 26308076.

Atrasts

Atrasta JĀŅA URTĀNA invalīda
apliecība. Interesēties redakcijā.

Dāvina

Dāvina 2 mēnešus vecas divas
takša kucītes. Tālr. 29268718.

Iepazīšanās

Iepazīšos ar kārtīgu saimnieku līdz
60 gadiem. Tālr. 26046676.

Piedāvā darbu

Piedāvā DARBU FERMĀ
Vecpiebalgā. Tālr. 29480653.

Vajadzīgs PALĪGS mājas darbos.
Tālr. 26626889.

Vajadzīga APRŪPĒTĀJA sievietei
6 stundas dienā.
Tālr. 26373277.

Ikvienam ir iespēja isi un
konkrēti pateikt paldies
kādam labvēlim, sponsoram,
atbalstītājam, palīgam. Dārgi
tas nemaksās - tikai 2 latus
par 25 vārdiem.
Jo šī ir "Pateicības
dubultzīvs".

Sirsniņš paldies Vēsmā Mierīnai par vārdiem,
kas piepilda sirdi, sapratni, atbalstu manos
grūtākajos dzīves brīžos. Vēlu izturību
turpmākajās dzīves gaitās! Anita Kupravā

Balvu pamatskolas ekskursantu grupa, kura
brauca uz Krieviju, saka lielu paldies Valdim
Brokānam par labu, profesionālu darbu un
Aleksandram Kočuram par palīdzību.

Apsveikumi

Caur birzi brauc ziedonis -
mirdzošs un balts.
Dzeltainu pieneņu ratiem.
Likst bērzi vēsmā un sveicienu šalc
zaļu tauriņu pilniem matiem.
(F.Bārda)

Sveicam mūsu mīļo **Viktoriju Šimanovsku** 70. jubilejā!
Lai Dieva svētība, dabas skaistums un cilvēku sirsnība sargā katru
Tava mūža dienu.
Lūcija, Biruta, Inese un Atis

Lai Tev kā rudzupuķei zilas domas
Līdz debesim ar vēju spārnem trauc,
Lai esi Tu kā gleznā jūras joma,
Kas sevī auklē dzintargraudu daudz.
(K.Apškrūma)

Sirsnīgi sveiceni **Loretai Boldānei** skaistajā 40 gadu jubilejā!
Mamma, Vija, Aija, Dzintars

Kur mācīties?

**Smiltenes Valsts tehnikums -
profesionālā vidusskola**

2013./2014. m.g. uzņems izglītojamus šādās kvalifikācijās:

ar pamatizglītību (mācību ilgums 4 gadi):

- > **Ēdīnāšanas pakalpojumu speciālists;**
- > **Viesnīcu pakalpojumu speciālists;**
- > **Veterinārārsta asistents;**
- > **Celtniecības un ceļu būves mašīnu mehāniķis;**
- > **Automehāniķis;**
- > **Klientu apkalpošanas speciālists;**
- > **Tūrisma informācijas konsultants.**

Ar vidējo izglītību (mācību ilgums 1 gads):

> **Pavārs, konditors.**

(mācību ilgums 1,5 gadi)

- > **Celtniecības un ceļu būves mašīnu mehāniķis;**
- > **Veterinārārsta asistents.**

DOKUMENTU PIENĒMŠANA SĀKAS AR 10.jūniju.

Adrese: "Kalnamūža 10", Smiltenes pag., Smiltenes novads.

Tālr. **64707657, 64772567**, www.smilteneestehnikums.lv.

Sludinājumi

**25.maijā no plkst. 9.00
Lielais pavasara gadatirgus Rugājos!**

Rugāju tirgus laukumā un Skolas ielas garumā

**Aicinām amatniekus, stādu tirgotājus, pašražotu pārtikas un nepārtikas
preču tirgotājus un pircējus!**

**Mēbeļu salonā "JUTA" ekspozīcijas mēbeļu
TOTĀLA IZPĀRDOŠANA**

tikai līdz 31.maijam.

Līdz **50%** atlaide mikstajām un korpusa mēbelēm.

NEPALAID GARĀM, PASTEIDZIES IEPIRKTIES!

☞ Lizinga noformēšana veikalā.

☞ Pilsētas robežā piegāde bez maksas.

Laipni gaidīti mūsu salonā

Partizānu 8a, Balvos. Tālr. 64521461, 22043787.

**Ši gada 30.maijā
Dr. Ints Ūdris**

SIA "Veselības centrs 4", BALTĪJAS
VĒNU KLĪNIKAS vadošais speciālists,
asinsvadu ķirurģs, flebologs pieņems
IU "Līgas Kozlovskas ģimenes
ārsta praksē", Bērzpils 14, Balvos
**Konsultācija + kāju vēnu
sonogrāfija – Ls 25** (vizītes laiks
15 min.)

Pieraksts pa tālruni: **67847102.**
www.vc4.lv www.edk.lv

Balvi, Tautas iela 1, t. 26826674
Madona, Saules iela 17, t. 26826677
Gulbene, Rīgas iela 48, t. 29172619
www.sdsprojekti.lv
info@sdsprojekti.lv

Pateicība

Izsakām sirsnīgu pateicību radiem, draugiem, kaimiņiem,
kolēģiem, visiem, kuri bija kopā ar mums, mīļo vīru un tēti
Juri Salmani mūžībā pavadot.

Paldies prāvestam J.Bārtulim, SIA "Balvu autotransports",
"Senda Dz", "Ritums" kolektīviem. Miļš paldies Leišavnieku
ģimenei, Ivaram un Aivai par atbalstu sāpju brīdī.

SIEVA, MEITA

Līdzjūtības

Es tevi milēšu, kamēr vien
mākoņrindas slidēs
Un baltas pipenes gar ceļa malām
plauks,
Es dzīvi milēšu, kamēr vien saule
spidēs
Un vējš no lapām rasas lāses
trauks.
(I.Kalnāre)

Vispatiesākā līdzjūtība **mātei,
Jautritei Štālei ar meitiņu**, pavadot
dēlu, vīru, tēvu **RAIMONDU**
smiltajā.
Krustmāte ar ģimeni, Leonu ģimene,
Kaspars, Janina, Genovefa

Es aizgāju no jums, mani mīļie,
Un atstāju baltu svecīti iedegtu -
Tad zināsi, augšā man klājas labi,
Tur atradu sev mājas.
Vispatiesākie līdzjūtības vārdi **Irēnai,
Jautritei un Rēzijai**, pavadot dēlu,
vīru, tēti **RAIMONDU ŠTĀLU**
mūžības ceļā.

Tautas ielas 4.mājas 3.ieejas kaimiņi

Ir sāpes, ko nevar dalīt uz pusēm,
Nav tādu vārdu, kas mierināt spētu.
Nostājas blakus tev draugi un klusē,
Kaut vai tā, lai tev palīdzētu.

Skumju brīdī esam kopā ar **Jautriti
un tuviniekiem, RAIMONDU**
mūžības ceļā pavadot.
Vanagu, Voicišu ģimenes

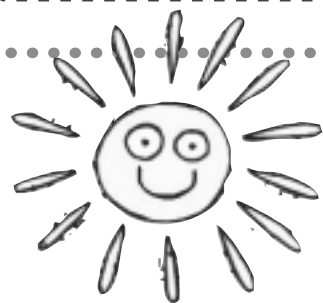
Pil zvaigžņu zilais ūdens, tam
asaras ir klāt.

Pēc tavām acīm, tavām rokām,
Pēc tava siltā vārda skumstu, dēls,
Pēc tevis, dēliņ, saucu...

Šajā sāpju brīdī egles noliec savus
smagos zarus un strazdi
nepārtrauc klusumu ar savu
dziesmu. Skumstam kopā ar **Irēnu
Štāli, DĒLU** zaudējot.
Pilsõņu 23. mājas iedzīvotāji

Klavē mana dvēselīte
Pie Dieviņa namdurvīm.
Celies, Dieviņ, aun kājiņas,
Laid iekšā dvēselīti.

Esam kopā ar **Tevi, Marek,
VECTĒVU** mūžībā aizvadot.
PIL "Sienāzītis" vidējās grupas bērni,
vecāki, audzinātājas un auklīte

Pārliecinies,

vai abonēji

Vaduguni

**jūnijam un
turpmākajiem mēnešiem?!**

Redakcijā var abonēt no plkst. 8.00 līdz 17.00

Indekss
3004

IZNĀK OTRDIENĀS, PIEKTDIENĀS
IZDEVĒJS
SIA "BALVU VADUGUNS"
Nodokļu maksātāju apliecības Nr.
LV 43203002982

REDAKCIJAS ADRESE
TEĀTRA IELĀ 8
BALVOS, LV-4501
NORĒĶINU KONTS
A.S. SEB BANKA BALVU FILIĀLĒ
Nr. LV21 UNLA 0024 0004 6734 5,
kods UNLALV2X

Publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.
Par faktu, skaitļu pareizību, kā arī par sludinājumu tekstiem
atbild to autors.

**REKLĀMA,
SLUDINĀJUMI**
D.Dimitrijeva
T. 64507018
26161959
FAKSS - 64522257

REDAKTORS **E.GABRANOVŠ** - T.64522534, 29360850
ŽURNĀLISTI: **S.KARAVOIČIKA** - T.64522126
ZLOGINA, IZINKOVSKA - T.64520962
M.SPRUDZĀNE, I.TUŠINSKA - T.64522260
A.LOČMELIS -T.64520961
KOREKTORE **S.GUGĀNE** - T.64522126
GRĀMATVEDE **S.BĒRZIŅA** - T. 64507019
ŠOFERIS A.KIRSANOVŠ - T. 27870730
Tālrunis-autoatbildētājs - **64520961**

ŽURNĀLISTI
- **29360851;**
26555382

e-pasts: vaduguns@apollo.lv
mājas lapa: www.vaduguns.lv

Datorsalikums-
SIA "Balvu Vaduguns",
G.LIELMANIS
Iespīests SIA "Latgales
Druka", Rēzeknē,
Baznīcas 28
TIRĀŽA - 4200